Ազգ
Azg armenian daily
9 ՅՈՒԼԻՍ 1996 ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ # 125 (1131)

Չեչեններին 24 ժամվա վերջնագիր ներկայացվեց

8 ՀՈՒԼԻՍ, «ԱՐՍԱՏՈՒԹՅՈՒՆ»։ Չեչնիայում տեղակայված ռուսական զորքերի հրամանատար Վյաչեսլավ Տիխոմիրովը 24 ժամվա վերջնագիր է ներկայացրել չեչեն զինյալ ղեկավարներին և պահանջել է ազատ արձակել գերիներին։ ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ գործակալության հաղորդման համաձայն, Տիխոմիրովը սպառնացել է «համապատասխան միջոցների դիմել», եթե Չեչնիայի անջատողականների ղեկավար Զելիմխան Յանդարբիևը չհրամայի ազատ արձակել բոլոր գերիներին։ Տիխոմիրովը չի ասել, թե ինչ միջոցների կդիմի, իսկ Յանդարբիևի զինյալները առայժմ ոչինչ չեն ասել։

Կիրակի օրը լուրեր էին տարածվել, թե [illegible] է պաշտոնազրկել Տիխոմիրովին, որը Ալեքսանդր Լեբեդի մերձավորներից է, սակայն թե Տիխոմիրովը և թե Լեբեդի վարչակազմի ներկայացուցիչները հերքեցին այդ լուրերը։

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԱԶԳԱՅԻՆ ԳՐԱԴԱՐԱՆ

ՍՓՅՈՒՌՔ-ՀԱՅՐԵՆԻՔ

ՌԱԿ-ի նամակը ՀՌԱԿ-ին՝ ի պաշտպանություն նրա դիրքորոշման

Պաշտպան Վարչության
Հայաստանի Ռամկավար
Ազատական Կուսակցության
Երեւան-Հայաստան

Սիրելի ընկերներ,

Գոհունակութեամբ կարդացինք Վարչութեանդ յայտարարութիւնը Հայաստանի յառաջիկայ նախագահական ընտրութեան մասին. արդարեւ, ան խոհեմ կերպով պատճառաբանուած եւ իրական իրատեսութեան վրայ հիմնուած փաստաթուղթ մըն է, որ պիտի ունենայ իր պատմական նշանակութիւնը։

Վերջին հինգ տարիները Հայաստանի համար հանդիսացան ճակատագրական տարիներ, որոնց ընթացքին նախագահ Լեւոն Տէր-Պետրոսեան յաջողեցաւ մեր երկիրը առաջնորդել խիզախ նախաձեռնութիւններով, նաեւ քաղաքական մայծառ տեսիլքով։ Լինելութեան այս տարիները արդէն անցած են պատմութեան եւ յառաջիկայ ընթացքը վստահաբար պիտի դառնայ կառուցման ու տնտեսական բարօրութեան շրջան մը, երբ մեր ժողովուրդը պիտի անդրադառնայ յաղթանակի սուղ գինով ձեռք բերուած անկախութեան իրականութեան, ինչպէս նաեւ անոր խաղաղ վրայ կերտուելիք բարօր կենցաղին։

Անկախութեան անդրանիկ շրջանին զուգահեռաբար ձեռք բերուեցաւ նաեւ Լեռնային Ղարաբաղի մեր ազգակից ժողովուրդին պանծալի յաղթանակը, որուն շնորհիւ հայ ժողովուրդը անձնուրաց ջանքերով նաեւ հայկական հողի վերատիրացումը հազարամեակներու կորուստներէն ետք։

Այս բոլորը բնականաբար արդիւնքն էին նախագահ Տէր-Պետրոսեանի իմաստուն ղեկավարութեան, որուն դեռ ենթարկուած արժեւորումը միայն մեր պատմութիւնն է որ պիտի գայ տալու։

Այս առիթով գոհունակութեամբ կ՝անդրադառնանք պատմականօրէն ճշգրիտ այն հանգամանքին, թէ նայելով վեց տարիներ առաջ, երբ Լեւոն Տէր-Պետրոսեան տակաւին կը գլխաւորէր Հայաստանի Խորհրդարանը, ՌԱԿ-ի գերագոյն ղեկավարութիւնը մօտէն ճանչցաւ զինք եւ տեսաւ ի վեր շարունակաբար խորհրդակցեցաւ ու գործակցեցաւ անոր հետ ազգային բազմաթիւ լուրջ խնդիրներու կապակցութեամբ, իր ամբողջական վստահութիւնը եւ զօրակցութիւնը տալով անոր ամբողջ վեց տարիներու ընթացքին։ ՌԱԿ-ը այս վերաբերմունքը ունեցաւ նկատի առնելով հայ ժողովուրդի գերագոյն շահերը եւ այսօր նոյն նկատումներով է, որ իր ամբողջական վստահութիւնը եւ զօրակցութիւնը կը յայտնէ Հայաստանի Հանրապետութեան նախագահ Լեւոն Տէր-Պետրոսեանին։ Նաեւ ՀՌԱԿ-ը, բոլորիս զգացումներուն բարգմանը հանդիսանալով, առաջին քաղաքական կազմակերպութիւններէն մէկը եղաւ Տէր-Պետրոսեանի թեկնածութիւնը առաջադրելու։

Յետեւաբար, ի տես այս անժխտելի իրողութեանց, Հայաստանի ժողովուրդին եւ Ռամկավար Ազատական Կուսակցութեան կը մնայ ջանալ եւ աշխատիլ, որ Հայրենիքի մէջ շարունակուի կառուցողական եւ իրապէս խաղաղասիրական ընթացքը՝ վերընտրութեամբը նախագահ Լեւոն Տէր-Պետրոսեանի։

Բնականաբար միայն Հայաստանի քաղաքացիներուն եւ քաղաքական կազմակերպութեանց իրաւունքն է նախագահական թեկնածու առաջարկել, բայց Ձեր յօդուածիս յայտարարութեամբ կու գաք կենսագործել նաեւ բոլորիս ցանկութիւնը։

Վստահ ենք, թէ Հայաստանի ժողովուրդը միահամուռ կերպով պիտի ընտրէ նախագահ Տէր-Պետրոսեանի շուրջ՝ անոր վերընտրութեան մէջ տեսնելով իր ազգային իղձերու իրականացման գրաւականը։

Ի սէրս կը շնորհաւորենք Ձեզ՝ խաղաղական Ձեր այս գիտակից նախաձեռնութեան համար եւ կը մաղթենք նախագահ Լեւոն Տէր-Պետրոսեանի ընտրական յաղթանակի յուսերուն եւ անոնցմով իրականանալիք նուաճումներուն։

ԿԵԴՐՈՆԱԿԱՆ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ
ՌԱՄԿԱՎԱՐ ԱԶԱՏԱԿԱՆ
ԿՈՒՍԱԿՑՈՒԹԵԱՆ,
Մոնրէալ, Գանատա,
8 Յուլիս, 1996

Ժ-ՐԴ ՊԱՏԳԱՄԱՎՈՐԱԿԱՆ

ՀՌԱԿ-ը պաշտպանում է Լևոն Տեր-Պետրոսյանի թեկնածությունը

Հակառակ այն փաստին, որ բնդամենը 5 օր առաջ մի խումբ անհատների կողմից կատարված հայտնի բռնարարքի հետևանքով Հայաստանի Ռամկավար ազատական կուսակցության Հանրապետական վարչության գրասենյակից կուսակցության այդ գրագրություններն հետ գողացվել էին նաև կուսակցականների անդամների ու երջանիկների ցուցակները, գրանցման ակտերը, ինչպես նաև վարչության անդամներին ու երջանիկների և անդամների վարչականներին հասցեները էր կարող ժամկետում ի մի բերել դրանք և կազմակերպել ՀՌԱԿ 6-րդ (արտահերթ) Հանրապետական պատգամավորական ժողովը։ Այդ էր պատճառը, անշուշտ, որ փաստաթղթերի համապատասխան ժամանակը չէր ունեցել հրավիրվող այլ կազմակերպությունների ներկայացուցիչներին, բացի մեկից։

Պատգամավորական ժողովի բացումը կատարեց Հանրապետական վարչության ատենապետ Ռուբեն Միրզախանյանը, որ ներկայացրեց ժողովի հրավիրման կանոնադրական հիմունքը։ Այնուհետև շնչի անցավ վարչության ատենապետ ընտրության Ռուբեն Գրիգորյանը, Էդիկ Բաղդասարյանը և Գևորգ Թաղևոսյանը, որից հետո ընտրվեց ժողովի նախագահությունը Ռուբեն Միրզախանյան, Յուզեֆին Պողոսյան, Գագիկ Գևորգյան և Համլետ Կարապետյան։ Քարտուղարություն Համլետ Պալյախյան, Հասմիկ Աղաբաբյան և հաշվիչ հանձնաժողով Վաչագան Հովսեփյան, Հայկ Հովհաննես և Մհերի Համբարձումյան։ Լիազորագրերի ստուգող հանձնաժողովի նախագահ Էդիկ Բաղդասարյանը հաղորդեց, որ պատգամավորների համամասնություն են ՀՌԱԿ 3 երջանիկներից 2-ը, ինչպես նաև երջանիկների մաս չկազմող բաժնեկցիչ անդամներ, ընդամենը 93 ընտրված պատգամավորից 89-ը։

Օրակարգի վրա կար 2 հարց ՀՀ նախագահական ընտրություններում կուսակցության թեկնածուի առաջադրման և ներկուսակցական իրավիճակի հարցեր։ Դրանից շուրջ էլ գնիրպ գործով հանդես եկավ վարչության ատենապետ Ռ. Միրզախանյանը։ Պարզվեց, որ Հանրապետության վարչությունը հուլիսի 5-ի իր նիստում խորհրդի նիստության նախաձեռնելով այդ հարցը, ընդունել է հայտարարություն, որն իրեն առաջարկել ընթացել ներկայացրել ամենաբարձր կողմից (Հայտարարությունը տպված է առանձին 2-րդ էջում)։ Անդրադառնալով 2-րդ հարցին, ատենապետը ներկայացրեց շուրջ 1 տարի առաջ կուսակցությունից հեռացվածների և ինքնահեռացվածների կողմից հուլիսի 2-ի երեկոյան, իրականացված մի խումբ մարդկանց հրահրումով արկածախնդրական գործողության արդյունքում ստեղծված վիճակը, և իր 21 անդամների ստորագրությամբ տրված դիմումը Հանրապետական վարչության անվստահության հայտնելու և այդ կոչված համաժողով կազմելու և պատգամավորական ժողով հրավիրելու մասին։ Նշվեց, որ ՀՌԱԿ կանոնադրությունը նման մարմնի գոյություն չի նախատեսում և որ պատգամավորական ժողովի անցկացումը վերապահված է միայն Հանրապետական վարչությանը։

Տես # էջ 2

Կազիմիրովը ձեռ քաշեց Ղարաբաղի հարցից

ԲԱՔՈՒ, 8 ՀՈՒԼԻՍ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ։ Ինչպես հաղորդում է ANS press գործակալությունը, Ռուսաստանի արտաքին

գործերի նախարարության Ասիայի շրջանի պետության ղեկավար Լեոնիդի Զայցևը Լեռնային Ղարաբաղի գծով ԵԱՀԿ Մինսկի խմբի համանախագահի պաշտոնում նախանշված կփոխարինի Վլադիմիր Կազիմիրովին։ Գործակալությունը հաղորդում է նաև, որ պարսպահյան բանակցությունների Ստոկհոլմում կայացած փուլի ժամանակ Մինսկի խմբում ռուսական համանախագահության ղեկավարի պարտականությունները ստանձնել է ԵԱՀԿ Մինսկի կոնֆերանսի համանախագահ Վալենտին Լազինսկին։ Ռուսական միջնորդ առաքելության ղեկավար դեռևս չի հաստատված։ Ենթադրվում է, որ Կազիմիրովին կփոխարինի Ռուսաստանի դեսպան Կապաս Մխիթարյան, որը նախկինում ղեկավարել է խորհրդային դիվանագիտական առաքելությունը։

Թուրքիայի խորհրդարանը վստահության քվե տվեց Էրբաքանին

8 ՀՈՒԼԻՍ, «ԱԶԳԱՏՈՒԹՅՈՒՆ»։ Թուրքիայի խորհրդարանն այսօր ձայների մեծամասնությամբ վստահություն հայտնեց մահմեդական Բարօրություն կուսակցության առաջնորդ Նեջմեթթին Էրբաքանի ղեկավարած կոալիցիային։ Բարօրությունը խորհրդարանական դաշինք է կազմել նախկին վարչապետ Թանսու Չիլլերի ղեկավարած Ճշմարիտ ուղի կուսակցության հետ։ Կառավարությունը վստահություն ստացավ 278 կողմ, 265 դեմ ձայների հարաբերակցությամբ։ Այսպիսով, Էրբաքանը դարձավ Թուրքիայի առաջին կրոնամետ վարչապետը։ Հաղորդվում է, որ Ճշմարիտ ուղու անդամներից ոմանք հրաժարվել էին խորհրդարանում Էրբաքանին աջակցելուց։

Անդրկովկասի զորախմբում փոփոխություն չի սպասվում, բայց չի բացառվում

ԹԲԻԼԻՍԻ, 8 ՀՈՒԼԻՍ, ՓԱՍՏ-ՏԸ։ Ռուսաստանի պաշտպանության նախարարության ղեկավարությունում իրականացված փոփոխությունները, որ նախագահ Ելցինի հրամանագրով պաշտոնաթող են արվել մի մեծ շարք բարձրաստիճան զորավարներ, որևէ կերպ չեն անդրադարձել Անդրկովկասում ռուսական զորախմբի վրա։ Այնչն դեռևս ԱՊՀ-ն եսարի դաշտային պարկային ավելատասերների բանկի հետ Վասիլի Բելյենկոն Թբիլիսիում հրավիրած մամուլի ասուլիսում նշել է. օտար լրագրողներին հավաստել է տեղ, որ զորախմբի ղեկավարության փոփոխություն չի սպասվում։ Միաժամանակ, դրա Բելյենկոն չի բացառել, որ ռուսական ռուսերի գլխավոր վարչությունում բացահայտված ֆինանսական չարաշահումներն կարող են արձագանքներ գտնել նաև Անդրկովկասում, ուր այդ բնագավառը նույնպես մարբերական ինսպեկտորությունների քննություն է դարձել։ Հավաստի աղբյուրների տեղեկատվության համաձայն, ԱՊՀ-ի զինվորական դատախազությունն այժմ Վրաստանի ֆինանսատնտեսական գործունեության վերահսկողական ստուգում է իրականացնում։ Բոլոր հիմքեր կան ենթադրելու, որ այստեղ նույնպես չարաշահումներ կբացահայտվեն։

Սեպտեմբերին կվերսկսվի Երևան-Մոսկվա գնացքների երթևեկությունը

8 ՀՈՒԼԻՍ, «ԱԶԳԱՏՈՒԹՅՈՒՆ»։ Հայաստանի երկաթուղային վարչության պետ Վլադիմիր Ասրիյանցը հաղորդել է, որ սեպտեմբերի սկզբից կվերսկսի Երևան-Մոսկվա ուղևորատար գնացքների երթևեկը։ Վրաստանը ծրագրում է օգոստոսի վերջին ավարտել Խրամ գետի կամրջի վերակառուցումը, որը հնարավորություն կտա գնացքներին վերսկսելու տարվա սկզբից Երևան-Թբիլիսի երթուղով ընդհատված երթևեկությունը։ Հնարավորություն է ընձեռնվելու նաև Երևան-Մոսկվա երկաթուղային ճանապարհի վերագործարկման համար, որը չի աշխատում 1992 թվականից ի վեր։ Ըստ ձեռք բերված համաձայնության, ռուսական կողմը ստանձնել է ճանապարհը վերագործարկելու բոլոր ծախսերը։ Ասրիյանցն ասել է, որ հետո Հայաստանի երկաթուղային վարչությունը կփոխհատուցի ծախսերը և կսկսի աշխատել անկախ Մանանաթայեանցս, ասվում է նաև, որ Երևան-Մոսկվա գնացքները ուղևորվելու են շաբաթը մեկ կամ 2 անգամ։

ՂԱՐԱԲԱՂԻ ՀԱՐՑ

Ստոկհոլմում նույնպես առաջընթաց չարձանագրվեց

ԵՐԵՎԱՆ, 8 ՀՈՒԼԻՍ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ-ԱԳՆ ՄԱՄՈՒԼԻ ԵՎ ՏԵՂԵԿԱՏՎՈՒԹՅԱՆ ՎԱՐՉՈՒԹՅԱՆ ԾԱՌԱՅՈՒԹՅՈՒՆ։ Հուլիսի 1-5-ը Ստոկհոլմում կայացավ հունիսի 14-18-ը Մոսկվայում սկսված ԵԱՀԿ Մինսկի խմբի միջնորդությամբ ԼՂ հակամարտության կարգավորմանն ուղղված բանակցությունների հերթական փուլի երկրորդ հանդիպումը։

Կիրառվեց խառն աշխատակարգ. բանակցություններ հակամարտության կողմերի միջև, Մինսկի խմբի խորհրդակցություններ կողմերի մասնակցությամբ և Մինսկի խմբի անդամների ինքնուրույն առանց կողմերի։

Բանակցությունների այս փուլի ստոկհոլմյան հանդիպմանը մասնակցում էին նաև ԵԱՀԿ հերթական նախագահող երկրի՝ Դանիայի ներկայացուցիչ Կարսեն Պետերսենը և ԵԱՀԿ գործող նախագահի ԼՂ հակամարտության հարցով անձնական ներկայացուցիչ դեսպան Անջեյ Կասպրշիկը։

Հանդիպման ընթացքում հիմնական [illegible] ծավալվեց Քաղաքական համաձայնագրի առաջին և երկրորդ հոդվածների շուրջ, որոնք վերաբերում են ռազմատեխնիկական, անվտանգության և գրավյալ տարածքներից ԼՂ զինված ուժերի ետքաշման խնդիրներին։

[illegible] միջև հիմնական տարաձայնությունները ռազմատեխնիկական [illegible] ման գծի երկայնքով անվտանգության գոտու ստեղծման, նրա փուլային տեղաբաշխման և վերջնական տեսքում միաժամանակ ԼՂ ժամանակավոր սահման հանդիսանալու խնդրի շուրջ էին։

Անվտանգության խնդիրներից հիմնական ճնշումն ստացվեց աշխարհաքաղաքական համակարգության՝ կողմերի սկզբունքային տարբեր դիրքորոշումների ներկայացմամբ։ Ադրբեջանն այն դիտարկում է Հայաստան-Ադրբեջան անվտանգության ծիրում և պահանջում է «Հայելային սկզբունքի» կիրառում Հայաստանը և ԼՂ-ն, ընդունելով տարածաշրջանային անվտանգության խնդիրները, ելակետային և առանցքային են դիտում ԼՂ անվտանգությունը։

Գրավյալ տարածքներից ետքաշումների գրաֆիկի քննարկումը ի հայտ բերեց կողմերի հիմնարար տարակարծությունները Լաչինի և Շուշիի շրջանների ընդգրկման շուրջ։

Բանակցությունների այս փուլը չարձանագրեց որևէ առաջընթաց։ Մինսկի խմբի համանախագահությունը առաջիկայում պետք է որոշի հաջորդ փուլի անցկացման ժամկետները։

Համանախագահությունը, բանակցային գործընթացում շրջափուլի արդյունքներ արձանագրելու առումով, հույս է կապում 1996 թ. դեկտեմբերին Լիսաբոնում կայանալիք ԵԱՀԿ գագաթաժողովի։

տեղական

ՀՌԱԿ-ը պաշտպանում է Լեւոն Տեր-Պետրոսյանի թեկնածությունը

Սկիզբը էջ 1

Անդրադառնալով այսպես կոչված «համաշխարհային խորհրդի» հայտարարության տակ մի շարք ակումբների ղեկավարների ստորագրությանը, ասենք, որ, օրինակ, «Պայքար» ակումբի ղեկավար ստորագրած անձը արդեն 3 տարի է, ոչ մի կապ չունի կուսակցության հետ, իսկ այդ ակումբի ատենապետը բոլորովին տարբեր անձ է, իսկ «Մասիսյան» ակումբի 38 անդամները բոլորովին տեղյակ չեն իրենց անունից արված հայտարարությունը, մինչ Գորիսի «Այծեմ» ակումբը, որի ավագ գործիչը մասնակցում էր պատգամավորականին, բոլորովին տարբեր դիրքորոշում ունի Հանրապետական վարչությունից, իսկ «Անդրանիկ» ակումբի ատենապետը արդեն երկար ժամանակ է, որ բացակայում է հանրապետությունից:

Ճշմարտես Միրզախանյանից հետո ելույթ ունեցան փոխատենապետ Գագիկ Գալստյանը, գանձապահ Համլետ Կարապետյանը, մարզական մենեջեր եւ յուղոտ Սամվել Բաղդասարյանը, հայտնի կինոռեժիսոր եւ ԹՄ միության նախագահ Ֆրունզիկ Դովլաթյանը, Կրասնոդարի «Արծվաբույն» ակումբի ատենապետ Լիլիա Մուսայելյանը, որ բերեց ներկայացուցչական վիճակի մասին Հանրապետական վարչությանն ուղղված համաժողովական բանաձեւը, ինչպես նաեւ ներկայացուցիչ «Եղիշե Չարենց» ակումբից: Բոլոր ելույթ ունեցողները միակարծիք էին, շեշտելով հանգած հանրապետությունում ստեղծված սոցիալ-տնտեսական ծանր իրավիճակը, գտնում էին, որ անհրաժեշտ է համախմբվել ՀՀ ներկայիս նախագահի շուրջ, բեկում կանգնել ու զարգացնել նրան՝ երկու ազգային գերագույն շահերի պաշտպանի: Հրավիրված Մարդու իրավունքների պաշտպան կազմակերպության անունից ելույթ ունեցավ Սոսի Նազարյանը, որ ողջունեց համաժողովը եւ մեծ համագործակցություն մաղթեց:

Քվեարկության դրվեց առաջին հարցը՝ նախագահական առաջիկա ընտրություններում պաշտպանել Լեւոն Տեր-Պետրոսյանի թեկնածությունը: 83 կողմ, 4 դեմ եւ 2 ձեռնպահ ձայնով ընդունվեց ՀՌԱԿ ՀՎ առաջարկը: Ինչ վերաբերում է ներկուսակցական վիճակին առնչվող բանաձեւին (տեսնել ստորեւ), ձայների բացարձակ մեծամասնությամբ ընդունվեց նաեւ այն:

ՀՌԱԿ 6-րդ (արտահերթ) պատգամավորական ժողովի որոշումը

Հայաստանի Ռամկավար ազատական կուսակցության 6-րդ (արտահերթ) պատգամավորական ժողովը հետահայաց քննության ենթարկելով անցնող 5 տարիների ընթացքում ՀՀ նախագահ Լեւոն Տեր-Պետրոսյանի գործունեությունը, գնահատելով Հայաստանում եւ տարածաշրջանում առկա ռազմաքաղաքական ու տնտեսական վիճակը եւ դրա հնարավոր զարգացման հեռանկարները, միաժամանակ անդրադառնալով նախագահական թեկնածուների առաջադրման ներկա հանգրվանում տիրող ներքաղաքական ու ներկուսակցական իրավիճակներին, որոշեց հանդես գալ հետեւյալ հայտարարությամբ.

- Դրական գնահատել անցնող 5 տարիների ընթացքում Հայաստանի Հանրապետության սահմանների անձեռնմխելիության եւ խաղաղ պաշտպանության, Լեռնային Ղարաբաղի հիմնահարցում, որպես Հայ դատի առաջնային օղակի, արդար եւ հետեւողական քաղաքականության որդեգրման, հանրապետությունում ներքին կայունության հաստատման, քաղաքացիների անվտանգության ապահովման, արտաքին հավասարակշիռ եւ բաց քաղաքականության կիրառման, Ռուսաստանի Դաշնության հետ ռազմաքաղաքական ու տնտեսական սերտացած համագործակցության ամրապնդման, ինչպես նաեւ հանրապետությունում օրենսդիր, գործադիր ու դատական իշխանությունների ձեւավորման եւ հետագա իրավական ու ազգային պետության, ժողովրդավարական հասարակարգ եւ տնտեսական ազատական հարաբերություններ ստեղծելու ուղղությամբ արված քայլերն ու նվաճումները.

- Հաշվի առնելով Ռուսաստանում նախագահական վերջին ընտրությունների արդյունքում ժողովրդավարական ուժերի հաղթանակի բերած եւ հատուկ հետեւանքների հետ մեկտեղ ողջ տարածաշրջանում ստեղծված նպաստավոր ռազմաքաղաքական ու տնտեսական շրջադարձը եւ դրանք զինակցելու գործում ՀՀ ներկա նախագահի անձնական դերը եւ այն համաժողովրդական աջակցությամբ առավել ուժեղացնելու անհրաժեշտությունը.

- Արձանագրելով, որ հանրապետության ներսում կուսակցությունների զարգացման եւ քաղաքական ղեկավար ուժերի կազմավորման համար առողջ եւ բարենպաստ պայմանների բացակայության հետեւանքով կուսակցությունները դեռ չեն ձեւավորվել որպես ավելի պատրաստված առաջնորդներ,

- Հավատարիմ մնալով 5 տարի առաջ, 1991 թ. սեպտեմբերին հանրապետության նախագահի պաշտոնում ՀՀ ներկայիս նախագահի թեկնածությունը առաջադրելու պաշտոնական ճիշտ դիրքորոշմանը.

- Միաժամանակ գտնելով արժանավայել, որ անցնող ժամանակահատվածում կուսակցության այդ վստահությունը առավելապես եւ ներքաղաքական պատասխանատու պաշտոնների, ինչպես նաեւ խանգարող շարերի խարդավանքների հետեւանքով, չի հանդիսացել համարժեք վերաբերմունքի.

- Մտահոգությամբ արձանագրելով, որ իր նախագահական թեկնածուի առաջադրման այդ վճռական պահին, կուսակցությունից հեռացված, բայց հետագայում սուտ տարեր, եւ ներկայացնելով անձնական ինչ-ինչ շահերից, որոնք խախտում են եւ հրահրում են իշխանությունը մոլոր կանգնած եւ կայունացած շահերի հետեւանք որոշակի ուժերի կողմից, կրկին եւ ի զուր փորձ են անում խանգարելու կուսակցության որոշումները եւ կանխելու դրանք.

- Վերահաստատելով տնտեսական եւ ընկերային, ինչպես նաեւ քաղաքական ասպարեզում առկա հարցերն ու բացթողումները, միաժամանակ կասկածելությունը հանդուրժելով եւ ի նորից հաստատելով ընդդիմության դիրքերից հանդես գալու իր իրավունքը, միաժամանակ հավաստիացնելով պետական շինարարության եւ մյուս ասպարեզներում իր աջակցելու եւ պատասխանատվությունը վերցնելու պատրաստակամությունը.

- Հայաստանի Ռամկավար ազատական կուսակցության Հանրապետական վարչությունը որոշում է.

- Համախմբված մնալով նախընտիրի, դեմոկրատիայի ու ժողովրդի գերագույն շահերը գերիվեր դասելու եւ պաշտպանելու իր առաջնությունը, հաշվի առնել նույն այդ շահերի առաջնահերթությամբ կիրառվելու առավել պատրաստված, փորձառու եւ հուսալի լինելու հանգամանքը, ՀՀ նախագահական առաջիկա ընտրություններում պաշտպանել Լեւոն Հակոբի Տեր-Պետրոսյանի թեկնածությունը.

- Կոչ անել ՀՌԱԿ անդամներին եւ համակիրներին, Հայաստանի Հանրապետության ազգաբնակչությանը, ի մասնավորի ընտրողներին, որպեսզի իրենց ձայները կենտրոնացնեն արժանավորագույն թեկնածուի վրա:

- Կոչ անել նաեւ սփյուռքահայությանը եւ հատկապես սփյուռքում գործող ՌԱԿ շրջանակներին եւ ակումբներին, որպես Հայաստանի հովանավոր քաղաքացիներ, կանգնել հանրապետության նախագահի ընտրությամբ իրականացվող համազգային բարօրությանը եւ ազգային խնդիրների իրականացմանը միտված բոլոր ձեռնարկումներին.

- Հանձնարարել լինել խաղաղ, վերահսկելու եւ երաշխավորելու նախագահական ընտրությունների ազատ եւ արդար պայմաններում անցկացումը:

ՀՌԱԿ 6-րդ արտահերթ պատգամավորական ժողովի նախագահություն

ՀՌԱԿ (արտահերթ) 6-րդ Պատգամավորական ժողովի բանաձեւը՝ ներկուսակցական իրավիճակի եւ այն կարգավորելու մասին

Հայաստանի Ռամկավար Ազատական կուսակցության 6-րդ Պատգամավորական (արտահերթ) ժողովը արձանագրում է, որ թեեւ ՀՌԱԿ Հանրապետական վարչությունն իր գործունեության ընթացքում մի շարք օբյեկտիվ եւ սուբյեկտիվ պատճառներով թույլ է տվել որոշ բացթողումներ, այնուհանդերձ ստեղծված իրավիճակում չի շեղվել ՀՌԱԿ-ի ծրագրային եւ կանոնադրական պահանջներից ու առաջնորդվել եւ խստորեն հետեւել է ՀՀ օրենքներին:

ՀՌԱԿ 6-րդ (արտահերթ) Պատգամավորական ժողովը վստահություն է հայտնում կուսակցության Հանրապետական վարչությանը, կարգապահական ատյանին եւ հաշվեքննիչ հանձնաժողովին: Կուսակցությունում ստեղծված իրավիճակից դուրս գալու համար Պատգամավորական ժողովը սթափության կոչով դիմում է ՀՌԱԿ ակումբներին եւ մոլորության մեջ ընկած կուսակցականներին, ովքեր ինչ-ինչ հանգամանքների բերումով փորձում են հակականոնադրական, պառակտիչ գործունեությամբ խախտել կուսակցության միասնականությունը, վարկաբեկել նրա քաղաքական եւ գործադիր մարմինները:

Արտահերթ Պատգամավորական ժողովը պահանջում է Հանրապետական վարչությունից, կարգապահական ատյանից, վերացնել իր գործունեության ընթացքում տեղ գտած թերությունները ու բացթողումները, գործնական եւ արդյունավետ քայլեր ձեռնարկել կուսակցության միասնականությունն ամրապնդելու եւ զարգացնելու ուղղությամբ, սերտացնել հարաբերությունները կուսակցության շրջանակների եւ ակումբների միջեւ, նրանց եւ Հանրապետական վարչության միջեւ:

ԸՆՏՐԱՐՇԱՎ

ՀՀ նախագահի թեկնածուի առաջադրման 10 հայց ԿԸՀ-ին

ԵՐԵՎԱՆ, 8 ՀՈՒԼԻՍ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Ըստ ՀՀ ԿԸՀ-ի կողմից ընդունված ՀՀ նախագահի ընտրության նախապատրաստման եւ անցկացման հիմնական միջոցառումների օրացուցային պլանի, ՀՀ նախագահի թեկնածուի առաջադրման համար անհրաժեշտ փաստաթղթերի ներկայացման վերջին ժամկետը հուլիսի 8-ի ժամը 18:00 է: Հուլիսի 8-ի 15:00 դրությամբ, ԿԸՀ ներկայացված է 10 հայտ, որոնցից 7-ը՝ կուսակցությունների բարձրագույն մարմինների որոշումների հիման վրա, 3-ը՝ քաղաքացիական նախաձեռնության կարգով: Կուսակցությունների կողմից առաջադրվել են Լեւոն Տեր-Պետրոսյանը («Հանրապետություն» միավորում), Վազգեն Մանուկյանը (ԱԺՄ), Պարույր Հայրիկյանը (ԱԻՄ), Աշոտ Մանուչարյանը (ԳԻԱՐՔՄԻ), Սերգեյ Բադալյանը (ՀԿԿ), Արամ Սարգսյանը (ՀԴԿ), Լենսեր Աղալովյանը («Արցախ-Հայաստան»): Քաղաքացիական նախաձեռնության կարգով առաջադրվել են Արմենուհի Ղազարյանը, Յուրի Մկրտչյանը, Ռաֆայել Համբարձումյանը: Ընդ որում, վերջին երեքի առաջադրման համար մինչեւ ժամը 18:00 պետք է ներկայացվեն հավաքական ստորագրությունները: Մինչ 15:00 ստորագրությունները ներկայացվել էին Յուրի Մկրտչյանի եւ Ռաֆայել Համբարձումյանի համար:

Թբիլիսի. Անդրկովկասի մամլո հավաքն ավարտվեց

Նախատեսվում են հայ եւ ադրբեջանցի լրագրողների փոխայցելություններ

ԹԲԻԼԻՍԻ, 8 ՅՈՒԼԻՍ, ՓԱՍՏ: Ինչպես արդեն տեղեկացրել ենք, հուլիսի 4-7-ը եվրամիության ՏԱՍԻՍ ծրագրի շրջանակներում Թբիլիսիում ընթանում էր «Անդրկովկասի ազատ մամուլի դիմագրաված բարդությունները» խորագիրը կրող կոնֆերանսը, որին մասնակցում էին Հայաստանի, Վրաստանի եւ Ադրբեջանի զանգվածային լրատվության երկու տասնյակից ավելի առաջատար միջոցների ներկայացուցիչները:

Հուլիսի 7-ի առավոտյան կայացավ նախապես ծրագրված կլոր սեղանը Հայաստանի եւ Ադրբեջանի լրագրողների մասնակցությամբ: Հասկանալիորեն այստեղ խոսակցությունը հիմնականում ծավալվեց Լեռնային Ղարաբաղի խնդրի շուրջ: Բանավեճը վարում էր բրիտանական VERTIC ոչ կառավարական կազմակերպության Անդրկովկասի գրասենյակի ղեկավար Դենիս Սամմուտը: Սեմինարի փոխանակումից զատ այստեղ արծարծվեց, որ հիշյալ կազմակերպությունը Հայաստանի եւ Ադրբեջանի արտգործնախարարությունների մակարդակով նախնական պայմանավորվածություն է ձեռք բերել հայ եւ ադրբեջանցի լրագրողների՝ մի կողմից Բաքու, մյուս կողմից Երեւան եւ Ստեփանակերտ այցելելու վերաբերյալ: Եթե կազմակերպական բոլոր հարցերը լուծվեն, ապա, ամենայն հավանականությամբ, այդ փոխայցելությունը կիրականացվի հուլիսի 24-27-ը:

Կարագյոզյան հաստատության 75-ամյա հոբելյան

Պատվավոր քաղաքացիության շնորհում Լեյլա Կարագյոզյանին

1921-ին Նյու Յորքում Միհրան եւ Զարեհ Կարագյոզյանները ի հիշատակ իրենց վաղամեռիկ որդու հիմնում են Զավարդ Կարագյոզյան հիշատակի հաստատությունը՝ հայ մանուկների խնամքի եւ կրթության կազմակերպման նպատակով: Հաստատությունը գործունեության առաջին շրջանը սկսում է Պոլսում, ապա քաղաքական աննպաստ իրավիճակների պատճառով տեղափոխվում Ֆրանսիա, հետո՝ Հունաստան: 1939-ից սկսած Կարագյոզյան հաստատությունը զուգահեռաբար գործունեություն է ծավալում նաեւ Սիրիայում ու Լիբանանում: ՀԲԸՄ-ի, Մելգոնյան կրթական հաստատության, Գյուլբենկյան հիմնարկության, Ամերիկայի միսիոներական ընկերության, Դպրոցասեր տիկնանց վարժարանի, Համազգային մշակութային ընկերության, ՀՕՄ-ի, Ճինիշյան հիմնադրամի, Մխիթարյանց Մուրադ-Ռափայելյան վարժարանի եւ այլ հաստատությունների շարքում այն իր ուրույն տեղն ունի եւ գործում է ազգային միասնականության ըմբռնումով: Հաստատության գործունեությանը առանձին անդրադարձը թողնելով մեկ այլ առիթի, ասենք միայն, որ Հայաստան Կարագյոզյան հաստատությունը մուտք գործելու հնարավորություն ստացավ միայն 88-ին: 1933 թ. Մ. Կարագյոզյանը հաստատության կենտրոնական վարչության պարտականությունները փոխանցում է դստերը՝ օրիորդ Լեյլա Կարագյոզյանին, որը շարունակում է ծնողների նախանշած ուղին:

Կարագյոզյան հաստատության հիմնադրման 75-ամյակին էր նվիրված երեկ Հայաստանի ամերիկյան համալսարանում կազմակերպված հանդիսությունը: Պատվավոր հյուրերը, այդ թվում՝ Հայոց Վեհափառը, շատ ջերմ խոսքեր հղեցին օր. Կարագյոզյանի հասցեին. «Նա միշտ խուսափում էր եւ դժգոհ միշտ լինել իր փառաբանումից: Բայց նա լի՞ք է ասված: Բարեգործական ընթերից կազմված նրա էությունը օրինակ պետք է ծառայի»: Կաթողիկոսը հայտնեց, որ այս ծեսին Նյու Յորքում անակնկալի բերելով միայն կարողացավ մասնակցել 95-ամյա Լ. Կարագյոզյանին Սուրբ Գրիգոր Լուսավորչի Առաջին կարգի շքանշանը: Ի դեպ, նշենք, որ 1929-ին ֆրանսիական կառավարությունը Միհրան Կարագյոզյանին (որ եղել է նաեւ ՀԲԸՄ-ի նախագահ 1943-1953 թթ.-ին) պարգեւատրել է «Պատվո լեգեոնի ասպետ» շքանշանով:

Մեծ է Կարագյոզյան հաստատության օգնությունը հայ մանուկներին, որ նա իրականացնում է Հայաստանի գրասենյակի միջոցով (տնօրեն՝ բժիշկ Կամո Տեր-Պետրոսյան): Գնահատանքի խոսքեր ուղղեցին ՀՀ եւ ԼՂՀ առողջապահության նախարարները, Հայաստանում ԱՄՆ դեսպան [illegible]: Այնուհետ հայտարարվեց, որ ՀՀ կառավարությունը մասնավոր որոշում է ընդունել օր. Կարագյոզյանին իր մեծ գործունեության համար տալ ՀՀ պատվավոր քաղաքացու կոչում եւ կենտրոնական վարչության պատվիրակների միջոցով նրան հանձնել ՀՀ քաղաքացու անձնագիր:

ԱՆՈՒՇ ԳԱԼՍՏՅԱՆ

Ցավակցություն

«Ազգ» թերթի խմբագրակազմը խորապես ցավակցում է լրագրող Հակոբ Աստվածատրյանին եւ նրա հարազատներին տատի՝ ՆԱԶԵՆԻ ԷՎՈՅԱՆԻ մահվան առթիվ:

«ԱԶԳ» ՕՐԱԹԵՐԹ
Հրատարակության 5 տարի
Հիմնադիր եւ հրատարակիչ
«Ազգ» թերթի խմբագրական խորհուրդ
Երեւան 375010, Հանրապետության 47
ֆաքս 562941, AT&T (3742) 151065
e-mail INTERNET azg@arminco.com
Գլխավոր խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ԱՒԵՏԻՔԵԱՆ / հեռ. 521635
Տնօրեն
ՍԱՐԳԻՍ ՍԱՐԳՍԵԱՆ / հեռ. 562863
A STYLE համակարգչային ծառայություն / 581841
Apple Macintosh
համակարգչային սարքավորումը
«Ազգ» թերթի
Յոթնը «Ազգին» պարտադիր է
«AZG» DAILY NEWSPAPER
Editor
H. AVEDIKIAN / phone: 521635
47 Hanrapetoutian st.,
Yerevan, Armenia, 375010

digitised by A.R.A.R.@

տեղական

Հուլիսի 6-ին ԱԻՄ-ի կենտրոնական գրասենյակում կայացած ԱԻՄ-ի փոքր վեհաժողովը, համաձայն կազմակերպության վերջին համագումարի հանձնարարականի, պատասխանելու էր ընտրողների «լինե՞լ, թե՞ չլինել»-ուն համարժեք «սեպտեմբերի 22-ին Հայաստանում լինելո՞ւ, թե՞ չեն լինելու ընտրություններ», եւ, ըստ այդմ, «ԱԻՄ-ի թեկնածուն Պարույր Հայրիկյանը, մասնակցելո՞ւ, թե՞ չի մասնակցելու նախագահական ընտրություններին» հարցին: Ազատորեն կարգավորելով դահլիճն ըստ ադմինական հիերարխիայի, ճեպելով վեհաժողովի ներկայացուցչությունը (ներկայացված էին ԱԻՄ-ի ողջ մարզային կառույցներ), համոզվելով, որ ռուսալեզուների երկու երրորդի ներկայությունն ապահովված է, փոխելու մասին Լեւոն Տեր-Պետրոսյանին ուղղված ԱԻՄ-ի նամակ առաջարկին, որի անհրաժեշտ ձեւը եւ կենտրոնական ու մարզային ընտրական հանձնաժողովների ձեւավորման ընթացքը ըստ ԱԻՄ-ի նախագահի, աղավաղված են, որ «ԱԻՄ-ը զուրկ ունի 90-91 թթ. ստուգումների հետ»: Եւ, քանի որ ընտրությունների արդյունքների անհանգստությունը պարզում ընտրական հանձնաժողովների կազմն է (առ այսօր «հանձնաժողովների դեկավարներ ընտրվել են միայն հիշեցականներ»), որ ակնհայտորեն ծառայելու են ողջ ընթացքի խարդախական ավերի, Հայրիկյանի կարծիքով առանց վախենալու մեղադրանքներից, ԱԻՄ-ը պետք է հրաժարվի «չընտրությունների» մասնակցելուց: «Վերջիններս կլինեն միայն սրիկաներն եւ ցույթյունը նախագահական ընտրություններին:

Կոգտագործվի՞ «չընտրություն» ընտրության դաշնները ԱԻՄ-ի իշխանությունների ընծեռված վերջին «շանսը» ցույց կտա ապագան: Մինչ այդ սակայն, որ «վճռական» վեհաժողովից առաջ (որը, մեր կարծիքով, սպասված յափով վճռական չեղավ), սիմպկաններն արդեն իսկ սկսել էին նախագահական ընտրարշավի համար անհրաժեշտ դրամական միջոցների հանգանակությունը (2 մլն դրամ գրավի եւ 10 մլն նախապատրաստական աշխատանքների համար), որի «զարմանալիորեն հաջող» ընթացքից սիմպկանները եզրակացրել են, որ Հայրիկյանը կարող է հույս դնել ընտրողների շատ ավելի բարձր տոկոսի ձայների վրա, քան ներքաշվում էր

ԱԻՄ

«Սեպտեմբերի 22-ին Հայաստանում նախագահական ընտրություններ չեն լինելու»

Արձանագրում է ԱԻՄ-ի վեհաժողովը եւ իշխանություններին «ուղղվելու շանս» տալիս

հովված է, ավանդական «Մեր հայրենիքից» եւ «Հայր մերից» հետո ԱԻՄ-ի նախագահն արտոնեց վեհաժողովի սկիզբը: Օրակարգի առաջին եւ գլխավոր հարցի մասին իր զեկուցումը որն Հայրիկյանն սկսեց ՀՀ քաղաքական անցուդարձի համընդհանուր կեցերի ԱԻՄ-ական գնահատականներով. 1990 թ. խորհրդարանական ընտրություններում Լեւոն Տեր-Պետրոսյանի անցկացը «կեղծիք էր», որ արժեզրկեց ընտրությունների գաղափարը, Գեր նախագահի ընտրություններում Տեր-Պետրոսյան-Մովսիսյան «ճակատամարտում» առաջինի հաղթանակն ուղեկցվեց «կաշառք բռնարարներով», անկախության հանրաքվեի «այո»-ն արդյունք էր «մեկ հրամանի եւ լիովին չէր արտացոլում հասարակական կարծիքը», եւ վերջապես, դատավարարներով համեմված ՀՀ նախագահի ընտրությունն «անտարբերի հարված» էր ժողովրդավարությանը: Շարունակելով իր միտքը, Հայրիկյանն անդրադարձավ ՀՀ նախագահական ընտրությունների մասին օրենքը բարե-

զծերը», ասաց ԱԻՄ-ի նախագահը ավելացնելով, որ Հայրիկյանն առանց պայմանի էլ հասել է իր ծրագրերի իրականացմանը. անկախության հանրաքվե, նախագահի պաշտոնի հիմնում, Սահմանադրության ընդունում եւ այլն, իսկ «խաղաղ արմատական մասնակցելու» պաշտոնը պետք է թողնել նրանց, ովքեր «առանց իշխանության լծակների կյանք չունեն»: Եղոյթ ունեցող սիմպկանները համակարծիք էին, որ ընտրությունները միջոցառում են լինելու: Տարակարծություններ կային միայն «մասնակցել-չմասնակցելու» խնդրում: Վարկանիշային հիմնարկության դրված մի շարք տարբերակներից ընդունելի համարվեց «Սեպտեմբերի 22-ին ընտրություն լինելո՞ւ է» հարցադրումը: Քվեարկությունը մեկ կողմ, 7 ձեռնպահ, 22 դեմ արդյունքով պատասխանեց համագումարի առաջադրած հարցին՝ ընտրություն չի լինելու: Այնուհետեւ վեհաժողովը, քննարկելով հետագա գործունեության մի շարք տարբերակներ, հանձնարարեց ԱԻՄ-ի ղեկավարությանը «բոլոր օրինական միջոցներով ձգտել» ԱԺ արտահերթ նստաշրջան հրավիրելու նախաձեռնությամբ, փոխել ամենակարեւոր մանրամասնությունները՝ բարեփոխել հանձնաժողովների ձեւավորման, դեկավարների ընտրության կարգը եւ նախադրյալներ ստեղծել արդար ընտրությունների համար»: Միայն հաջողության դեպքում ԱԻՄ-ը չի կասեցնի իր թեկնածուի մասնակ-

ԱԻՄ-ի հասարակական կարծիքի ուսումնասիրման կենտրոնի տվյալներով: Մասնավորապես, Հայրիկյանը կրկնեց իր վերջին ասուլիսում արտահայտած այն տեսակետը, թե արդար ընտրությունների դեպքում երկրորդ փուլ կանցնեին Հայրիկյանը եւ Լեւոն Տեր-Պետրոսյանը, երկրորդ փուլում Հայրիկյանի կողմնակիցները կշատանային, եւ Հայրիկյանը կհաղթեր: Իսկ ընդդիմությունը, ըստ ԱԻՄ-ի նախագահի, պետք է հասկանա, որ իր միակ հնարավորությունը Հայրիկյանի շուրջ համախմբվելն է:

Օրակարգի մյուս հարցի՝ ԱԻՄ-ի խորհրդարանական ֆրակցիայի անդամ Արամազդ Զաքարյանի ԱԻՄ-ի անդամությունից հրաժարվելու եւ ԱԻՄ-ի կողմնակից դառնալու վերաբերյալ դիմումի առնչությամբ, վեհաժողովը որոշեց, ելնելով ԱԻՄ-ի կանոնադրությունից, ընդառաջ գնալ Զաքարյանի ցանկությանը եւ նրան տալ ԱԻՄ-ի կողմնակցի կարգավիճակ: Վերջինիս հետեւում է, որ Ազգային ժողովում Արամազդ Զաքարյանին կփոխարինի ԱԻՄ-ի համամասնական ցուցակով առաջադրված հաջորդ թեկնածուն: Ազգային ժողովի նոր պատգամավորի անունը, սակայն, առայժմ ճշտված չէ, քանի որ նշված ցուցակում Արամազդ Զաքարյանին հաջորդում էր Ռուբեն Գեւորգյանը, որը ԱԻՄ-ի կամքին հակառակ հեռացված է կազմակերպությունից:

ԼԻԼԻԹ ՊՈՂՈՍՅԱՆ

Հայտարարություն

Հուլիսի 9-ին, ժամը 11-ին ԱԻՄ կենտրոնական գրասենյակում հրավիրվում է մամուլի ասուլիս առաջիկա նախագահական ընտրություններին Պարույր Հայրիկյանի մասնակցության կապակցությամբ:

ԱԻՄ ԼՐԱՏՎԱԿԱՆ ԿԵՆՏՐՈՆ

ՄԱՅՐԱՔԱՂԱՔ

Քննարկվեցին հայ-իրանական կապերի ընդլայնմանը խոչընդոտող հարցեր

ԵՐԵՒԱՆ, 8 ՅՈՒԼԻՍ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ–ՀՀ ՆԱԽԱԳԱՀԻ ՄԱՄՈՒԼԻ ԾԱՌԱՅՈՒԹՅՈՒՆ: Հուլիսի 6-ին ՀՀ նախագահ Լեւոն Տեր-Պետրոսյանի գլխավորությամբ տեղի ունեցավ հայ-իրանական կապերի կոորդինացման պետական հանձնաժողովի նիստը: Հանձնաժողովի նախագահ, առեւտրի, սպասարկումների եւ զբոսաշրջության նախարար Վահան Մելքոնյանը ներկայացրեց հայ-իրանական առեւտրատնտեսական հարաբերությունների վիճակը եւ առաջիկա խնդիրները: Քննարկվեցին երկկողմ կապերի ընդլայնմանը խոչընդոտող հարցերը եւ դրանց վերացման ուղիները: Կարծիքների փոխանակությանը մասնակցեցին ու պարզաբանումներով հանդես եկան տրանսպորտի եւ հաղորդակցության նախարար Հենրիկ Քոչինյանը, կապի նախարար Գրիգոր Պողպատյանը, մաքսային վարչության պետ Երջանիկ Աբգարյանը, էներգետիկայի նախարարի տեղակալ Կարեն Գալուստյանը: Նիստին մասնակցում էին Հայաստանի արտաքին գործերի նախարար Վահան Փափազյանը, ՀՀ նախագահի գլխավոր խորհրդական Ժիրայր Լիպարիտյանը:

Բյուջետային հիմնարկներում աշխատավարձի բարձրացում սեպտեմբերի 1-ից

ԵՐԵՎԱՆ, 8 ՅՈՒԼԻՍ, ՓԱՍՏ: ՀՀ կառավարության որոշմամբ, սեպտեմբերի 1-ից բյուջետային աշխատողների պաշտոնական դրույքաչափերը բարձրացվում են 15 տոկոսով, նվազագույն աշխատավարձը 720 դրամից բարձրանում է 830 դրամի: Միաժամանակ սահմանվում է վճարման նոր համակարգ, որով սանդղակային համակարգին փոխարինելու է պաշտոնային արձանագրված դրույքաչափերի համակարգը: Օրենքով աշխատանքային ստաժի համար տրվող հավելման չափը նույնպես որոշում է կառավարությունը: Եւ այս նոր որոշմամբ, կենսաթոշակառուներն իրենց աշխատանքային ստաժի յուրաքանչյուր տարվա համար այսօրվա 15-ի փոխարեն կստանան 25 դրամի հավելում բազային սոցիալական կենսաթոշակին:

Կանանց համաժողովը արդյունավետություն է խոստանում

Կանանց հանրապետական խորհրդում հուլիսի 8-ին հրավիրված մամլո ասուլիսում խորհրդի նախագահ Նորա Հակոբյանը ամփոփեց օրերս տեղի ունեցած համաժողովի արդյունքները: «Համաժողովի հիմնական խնդիրն էր կանանց մտավոր, գործնական, կառուցողական ներուժը ծառայեցնել բարեփոխումների կայացմանը, կանանց եւ տղամարդկանց ներդաշնակ ջանքերով ապահովել ազգային վերածնունդը», հայտնեց տիկին Հակոբյանը՝ ավելացնելով, որ համաժողովը լուծեց իր առջեւ դրված խնդիրները:

Կանանց հանրապետական խորհրդի նախագահը ներկայացրեց համաժողովի նախապատրաստական աշխատանքը, որից հետո ամփոփեց երկօրյա համաժողովի արդյունքները: Համաժողովում քննարկվել է 15 զեկուցում, մտքերի փոխանակությանը մասնակցել են 26 հոգի, 11 արժեքավոր առաջարկություններ ներառվել են եզրափակիչ փաստաթղթում: «Ընդունված եզրափակիչ փաստաթուղթը սերմ պարունակում է ՄԱԿ-ի կոնցեպցիան՝ կայուն զարգացման գործընթացների սոցիալական ուղղվածության մասին եւ այլ հիմնահարցեր», հայտնեց տիկին Հակոբյանը: Նա նշեց, որ փաստաթուղթն ունի ռազմավարական նշանակություն, որի նպատակներից մեկը հայ կանանց միջազգային փաստաթղթերի մոտեցումներին ծանոթացնելն է», հնարավորություն տալով նրանց, դրանք համադրելով ազգային առանձնահատկությունների հետ, ընտրելու զարգացման սեփական ուղի:

Տիկին Հակոբյանը նշեց նաեւ համաժողովի շոշափելի արդյունքները՝ ՀՀ սոցիալական ապահովության, բնակչության տեղաշարժերի եւ փախստականների հարցերի նախարար Ռաֆայել Բազոյանի ներկայացուցիչը հայտնել է, որ 1-4-րդ դասարանի աշակերտներին կապահովեն անվճար դասագրքերով: Իսկ միջազգային կազմակերպություններից մեկը խոստացել է սատարել նրանց ծրագրերին:

Կանանց հանրապետական խորհուրդը պատրաստվում է գիտաժողովային խորհրդակցություններ անցկացնել հանրապետության 10 մարզերում:

Ս. Պ.

ԳՅՈՒՄՐԻ

Վճարել պետք է, բայց...

Խմելու ջրի վճարումների, ավելի ճիշտ չվճարումների խնդիրն իր սրությամբ առաջանում է առաջնային դառնալ նաեւ Գյումրիում: Ըստ ջրմուղ կոյուղու «Գյումրի» պետական ձեռնարկության ղեկավարության հրապարակած տվյալների, քաղաքի բոլոր կարգի սպառողները վերջին մեկուկես տարվա համար 161 միլիոն դրամի պարտք ունեն ձեռնարկությանը: Իսկ վերջինս հանրապետական գլխավոր կազմակերպությանը, այլ հիմնարկ-ձեռնարկություններին եւ վարկատու բանկին պետք է վճարի 162 միլիոն դրամ: Մինչդեռ եթե ֆինանսական միջոցների բացակայության պատճառով քաղաքում արագորեն չկարգավորվեն առանձին ջրագծեր եւ չգցվեն նորերը, ապա ինչպես զգուշացնում են ձեռնարկության ղեկավարները, համաճարակներից խուսափելը անհնար կլինի: Խոսքը վերաբերում է մասնավորապես «Արագիլ» թաղամասը Երեւանյան խճուղով սնուցող մայր ջրագծին, որի վրա երկրաշարժից հետո բազմաթիվ են կտրվածքներ (եւ շարունակում են կտրվել): Անշուշտ, միակ ելքը պարտքերի ժամանակին վճարելն է: Եվ ոչ միայն ջրի դիմաց: Բայց արի ու տես, որ գանձումների դեպքում իսկ դա հնարավոր չէ անել, երբ վճարողների առանց այն էլ չնչին եւ նույնիսկ ամսական հացին չբավարարող եկամուտները, թոշակներն ու աշխատավարձերը էլ ի ամիսներով ուշանում են:

Ո՞վ է ում պարտք

«Հայէլեկտրոցանցեր» փակ բաժնետիրական ընկերությունում մարտից բաղարկվել են մոտ 14 միլիոն դրամի կարեւոր միջոցներ, ուրից կեսից ավելին հանրապետության ներսում իրացվել է: Արտադրանքի մատակարարման նախնական պայմանավորվածությունները են ձեւով ընկնել արտադրանքի առանձին պատվիրատուների հետ: Շարժում կարծում եմ նաեւ ձեռնարկության հաշվի միջև արտադրանքը: Սակայն, ինչպես «Կումայրի» բերդի յուրօրինակ տեղեկացրել է ընկերության գործադիր տնօրեն Սերգեյ Մարտիրոսյանը, ձեռնարկության ֆինանսատնտեսական գործունեության աշխատանքը խանգարում են չվճարումները անցած երկու տարիների ընթացքում: Պետք պարտքվել են հանրապետության ներքին գանձի դիմաց, իսկ գործարանին հատկացված 25 միլիոն դրամը պետք է հատկացվի ՀՀ ներքին գործերի նախարարությունը: Վերջինս այդ նույն ճանապարհով առավ պատվիրատուին դիմաց մոտ 55 միլիոն դրամ պարտք է նաեւ Գյումրիի մեկ այլ «Էլեկտրալեկտրոդներ» գործարանին: Իսկ նախարարությունը, ինչպես նշում է բազմաթիվ Ա. Արամանյանը, հավաստում կին ընկերոջ Գյումրիի բանկային ամենիցի պարտքերը մասնակցած է քննարկման վերաբերյալ:

ԳԵՎՈՐԳ ԱՌԱՔԵԼՅԱՆ

ՀԱՄԱՌՈՏ

Հայաստանում միջազգային սեյսմոլոգիական գիտաժողով

ԵՐԵՎԱՆ, 8 ՅՈՒԼԻՍ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Հուլիսի 10-15-ը Հայաստանում ՆԱՏՕ-ի հովանու ներքո կանցկացվի միջազգային գիտաժողով «Կովկասի պատմական եւ նախապատմական երկրաշարժերը» թեմայով: Ինչպես տեղեկացրեցին ՀՀ սեյսմիկ պաշտպանության ազգային ծառայության լրատվական կենտրոնից, գիտաժողովի աշխատանքներին կմասնակցեն աշխարհի շուրջ 15 երկրների (Թուրքիա, Իրան, Սիրիա, ԱՄՆ, Ֆրանսիա, Իտալիա, Գերմանիա, Ռուսաստան, Վրաստան եւ այլն) սեյսմոլոգիական կենտրոնների հեղինակավոր փորձագետները:

Սեւանում արտոնագրային ձկնորսություն

Այս տարվա աշնանից Սեւանում կթույլատրվի արտոնագրային ձկնորսություն, որը մեջբյուջեին տարեկան հնարավորություն կտա համալրել մոտավորապես 300 միլիոն դրամով: Ձկնորսները «Սեւան» ազգային պարկին վճարելով համապատասխան գումար, կստանան որոշակի ժամանակահատվածում լճում ձուկ կտրելու թույլտվություն: Ձկնորսության կանոնների եւ արտոնագրի պայմանների կատարումը կվերահսկվի Ազգային պարկի կողմից: Ձկնորսների օժանդակությամբ որսագողության դեմ կձեռնարկվեն համապատասխան միջոցառումներ: Ըստ ազգային պարկի տնօրեն Գագիկ Պողոսյանի, այս մեթոդի կիրառմամբ պետբյուջե գանձվող գումարներից միջոցներ կհատկացվեն Սեւանի ձկնաբուծական գործարաններին, ինչը հնարավորություն կտա իրականացնել անհետացման եզրին կանգնած իշխանի եւ վերջին տարիներին զարգացում ունեցող կողակի արհեստական բուծումը:

ՍԳՌՈՊՐԵՍ

Դասագրքերի բաժանորդագրություն «Ուսում» ձեռնարկությունում

ԵՐԵՎԱՆ, 8 ՅՈՒԼԻՍ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Ըստ դասարանների հանրակրթական դպրոցների յուրաքանչյուր աշակերտի դասագրքերի բաժանորդագրության համար անհրաժեշտ գումարի չափը կազմում է. առաջին՝ 1730 դրամ, երկրորդ՝ 2680 դրամ, երրորդ՝ 4280 դրամ, չորրորդ՝ 4160 դրամ, հինգերորդ՝ 5720 դրամ, վեցերորդ՝ 6020 դրամ, յոթերորդ՝ 6510 դրամ, ութերորդ՝ 6740 դրամ, իններորդ՝ 4250 դրամ, տասներորդ՝ 3950 դրամ: ՀՀ կրթության եւ գիտության նախարարության մամուլի կենտրոնից Նոյյան տապան գործակալությանը բացատրեցին, որ բաժանորդագրության համար անհրաժեշտ գումարները պետք է փոխանցել կամ կանխիկ մուծել ՀՀ կրթության եւ գիտության նախարարության «Ուսում» պետական ձեռնարկությանը:

digitised by A.R.A.R.@

[illegible]

ԱՆԴՐԱԴԱՐՁ

ՀՀՇ Մաշտոցի տարածքային խորհուրդը պատասխանատու է

[illegible]

[illegible]

Տեղեկատվության և մամուլի [illegible]

[illegible]

Առաջ, դեպի կապիտալիզմ

Զվարճալի փիլիսոփայություն

Մենք խենթեցիններ էինք, որ գնում էինք ետ-ետ՝ կապիտալիզմից դեպի սոցիալիզմ: Հիմա վերջապես որոշեցինք մեր շարժման ուղղությունը: Արդյունաբերողների համագումարում հայտարարվեց՝ «Մենք գնում ենք դեպի կապիտալիզմ»: Բայց մեզ շփոթեցրեց հայտարարությունը, որ իրենք էլ են սոցիալիզմի կողմնակից, և որ կապիտալիզմ կառուցելուց հետո նոր միայն կշարժվենք դեպի սոցիալիզմ: Հետո՞:

Հավանական է, սոցիալիզմին հասնելուց հետո ետ չենք շրջվելու դեպի կոմունիզմ, այլ շարունակելու ենք շարժվել առաջ՝ նորից դեպի կապիտալիզմ: Եվ այսպես շարունակ:

Կառուցել, կառուցել, կառուցել...

Ախր մենք էն գլխից էինք մոլորված: Հիշո՞ւմ եք «Կանգնած էր լուռ ժողովուրդը մաշված վիհի եզերին...» և Ստալինը մեզ ցույց տվեց փրկության ուղին՝ կուչի կապիտալիզմը, մենք գնում ենք սոցիալիզմ, այնտեղից՝ դեպի կոմունիզմ:

Գնացինք, գնացինք, գնացինք, որտեղ դասակարգային թշնամի կար՝ սուսուփուս գնացինք, որտեղ պատերազմ կար՝ կռվելով գնացինք, շատ գնացինք, քիչ գնացինք, ու են է, պետք է մի քայլ էլ գցեինք, որ ոտք դնեինք կոմունիզմ, մեզ հրամայեցին՝ ետ դարձ, դեպի կապիտալիզմ, որ այնտեղից նորից գնանք դեպի իսկական սոցիալիզմ: Ընկել ենք գլխապտույտի մեջ, մի կուսակցությունն ասում է՝ դեպի սոցիալիզմ, մյուսը, որ իշխանավոր է, ասում է՝ դեպի կապիտալիզմ, իսկ մեկ ուրիշը, որ պահպանողական է, ասում է՝ տեղում քայլով մարշ. մեկ-երկու, մեկ-երկու...

Մարդը, ասում են, կապիկից է առաջացել, բայց հետո նրա ուղեղը զարգացել ու հասել է այսօրվա բարձր մակարդակին: Բայց հիմա մեր ուղեղների հետ ինչ-որ բան է տեղի ունենում, որի պատճառով չենք կարողանում ընդհանրացումներ կատարել ու որոշել, թե վերջապես որտեղ ենք մենք:

Հաշվի առնելով մեր ներկայիս մտավոր վիճակը, որոշեցինք մուտք չգործել փաղափական լաբիրինթոսները, այլ մի կողմ թողնելով բարձր կարգի ուղեղների կերակուրը՝ աբստրակտը, խոսել մեզ համար մատչելի բաներից՝ ստամոքսից ու [illegible]՝ սեղանին, խանութ, առուծախ, գրպան, գրպանի, այսինքն կապիտալիզմի գալուստն ավետող առաջին ծիծեռնակները:

Մեզ տված փոքր գիտելիքներով սովորեցրել էին, որ բոլոր ազգերը պարտադիր պետք է անցնեն հինգ հասարակարգեր, բայց մենք ֆեոդալիզմից միանգամից թռչեցինք սոցիալիզմ, առանց ճաշակելու կապիտալիզմը: Ամա կերանք հա: Դե հիմա բարի եղեք ետ գնալ մինչև Դիարբեքիր և այնտեղից նորից բարձրանալ դեպի սոցիալիզմ, այս անգամ կապիտալիզմի վրայով: Դե հիմա, փառք աստծո, արդեն բեռնաթափվել են հասարակության շերտերը, պարզորոշ գծագծվել ամեն մեկիս դասակարգային տեսակը: Կուսակցությունները շատացան և իրար հետ թշնամացան: Հետո այդ կուսակցություններին, որ ստեղծվել էին նույն գաղափարի շուրջ, ամեն քայլի նման կիսեցին, երևան եկան ավանդական և կոմերցիոն դաշնակցություններ: Ռամկավարին էլ եռատեցին ու դարձավ համաշխարհային ՌԱԿ, Հայաստանի ՀՌԱԿ և լիբերալ ՌԱԿ: Եվ այդ բոլորը հենց այն պահին, երբ մեզ օդի ու ջրի նման պետք է միասնությունը:

Պարծյալ շեղվեցի դեպի աբստրակտը: Դա նշանակում է, որ բարձր կարգի ուղեղին յուրահատուկ ինչ-որ բջիջներ դեռևս մահացման չեն ենթարկվել, այլ միայն հոգեվարքի մեջ են:

Տեսնում ենք, որ ամեն դասակարգ սկսել է ճանաչել իր համար նախատեսված տրանսպորտը, հիվանդանոցը, արվամնները, խանութները: Իհարկե, մեկ-մեկ պատահում է, գնումներ չեն կատարում, հենց միայն նայում են, բայց դե գեխոտ կոշիկներով մտնում են, քանի որ խառն են ժամանակները, և Ազգային ժողովը հանուն իր հովանավորյալ բարձր շերտի, այսինքն «նոր հայերի» արժանապատվության, դեռևս չի հասցրել արգելող օրենք ընդունել: Դա, իհարկե, կլինի մոտիկ ապագայում, հատկապես կլինի, որովհետև պառլամենտին արդեն ուղղություն է տվել իշխող կուսակցության պատգամաբերը, առաջին էջի ճակատին խոշոր տառերով գրելով «Ստեղծենք հարուստների դասակարգ»:

Ուրիշ երկրներում մարդիկ կապիտալիստներ, այսինքն հարուստներ են դառնում, ինչպես ասում են, շան լրից ջուր խմելով: Բայց դե մեզ մոտ այլ ուրիշ է: Մեզ մոտ կարելի է հանրաքվե անցկացնել այսպիսի հարցով՝ «Ովքեր են ուզում հարուստների դասակարգ ստեղծել»: Փառք աստծո, դեմոկրատիա ունենք, որը որևէ այլ դեմոկրատիայից արտագրված չէ, ներմուծված չէ, այլ մեր սեփականն է, որն ստացել ենք տեղական վայրի դեմոկրատիայի և ավանդական բյուրոկրատիայի տրամախաչումից, այն է՝ մեծամասնությունը ենթարկվում է փոքրամասնությանը: Հա, ուրեմն, նշված հարցով հանրաքվե ենք անցկացնում, երբ երեք տոկոսը կողմ է, միլիարդերների 51 տոկոսը՝ անվավեր, 46 տոկոսը՝ դեմ, ուրեմն հարցադրումն ստացել է «այո» որոշումը, մնացածը տեխնիկայի հարց է: Դրա համար հարստություն ստեղծելու կարիք չկա, նախնական կապիտալը կուտակվել է նախապես, մնում է այն բաշխել հարուստների համար թեկնածուների միջև:

Ստեղծենք հարուստների դասակարգ: Ինչպե՞ս: Ասենք դիմացդ մի պետական թատրոն է, կինոթատրոն կամ արտադրամաս: Աշխատողներին ասում եք՝ գնացեք, դուրս: Դուրս են գալիս: Նրանց ասում եք՝ դուք կլինեք աղքատների դասակարգ: Բիլակով մեկին, որին մեզ հետ բերել եք, ասում եք՝ էս գործարանը քոնն է, դու կլինես հարուստների դասակարգ: Այսպիսի պարզ ու հասարակ տեխնոլոգիայով իրականացվում է ծրագիրը:

Երբ ամեն ինչ փոխվեց, երբ կախարդական գավազանի հարվածն իջավ, գործարանների հաստոցները պտույտների մեջ քարացան, ատամնակայանի գլորեցները օդում, էն պղնձի կոմբինատի արտադրամասերը խանդված, գիտնականների անալիզները սրվակների մեջ, կիսակատար կառուցվող շենքերը վերև ցցված քարացան: Մարդիկ զարմանքից իրար հարցնում էին՝ էս ինչից սկսվեց: Մարքսիզմը մի ձևով է բացատրում, կապիտալիզմը՝ մի ուրիշ: Մի գործազուրկ բանվոր էլ ասում է՝ մեր վեր պարզված բռունցքներով սկսվեց: Ոչ, բոլորն էլ սխալվում են: Ամեն ինչ սկսվել է այսպես. ուրեմն մեր բոլոր նախնիները կրակի շուրջը հավաքված, քարե գործիքներով սղոցած մամոնտի ոսկորներն էին կրծում, դեռ միս խորովել չգիտեին: Մի թույլ ու հիվանդ բրդոտի ձեռքից ոսկոր ընկնում է կրակի մեջ, նա հանում է կրակից, մի ուժեղ բրդոտ խփում է նրա գլխին, խլում նրա բաժին ոսկորը և ասում՝ սա իմն է: Այ, այստեղից էլ ամեն ինչ սկսվեց: Դրանից հետո մարդկությունը զարգացավ, զարգացավ ու նոր միայն հասավ պրիվատիզացիային:

Ուրեմն այսպես, հետ ու հանգիստ գրեցին «Ստեղծենք հարուստների դասակարգ», մենք էլ թեթև ձեռով նկարագրեցինք: Բայց ուրիշ է ասելը ու գրելը, ուրիշ՝ ստեղծելը: Աշխարհի առաջավոր երկրներում այդ բանը շատ հեռուներից են սկսել, ասենք ստրկատիրականից, ֆեոդալականից, չէ, ավելի հեռվից՝ ինչպես նկարագրեցինք, երբ մեր բրդոտ նախապապն ասաց՝ սա իմն է: Դրանից հետո հազար ու մի բան է տեղի ունեցել՝ էլ ուրիշ երկրների գրավում, էլ վարձու աշխատանք, էլ հավելյալ արժեք, ինչ իմանաս էլ ինչ, և այսպես ստեղծվել են հարուստների և աղքատների դասակարգերը: Բա, էդպես է եղել: Բայց մենք այդքան երկար գլխացավանքի հետ գործ չունենք: Մենք պետք է հազարամյակների այդ գործընթացը կատարենք մեկ-երկու տարում, արագ, հապշտապ, թե չէ մեկ էլ տեսար այս անտերությունների տերերը ինչ-որ տեղից հայտնվեցին կամ քնից զարթնեցին ու գոչեցին «Հեյ, էդ ինչ եք անում»:

Տո՛, ինչ հազարամյակների պատմություն, ինչ ֆլան-ֆստան, ամեն ինչ տեխնիկայի հարց է: Էսպես, ախպերս, ինչպես ասացինք, սարքում ենք կապիտալիստական հասարակարգ իր անտագոնիստական դասակարգերով, իր մեծահարուստներով ու մուրացկաններով, սելանիկներով ու գրողներով, պոռնիկներով ու բիզնեսմեններով, իր ՊԱԿ-ով (մաֆիա) ու գերշահույթով, մի խոսքով ամեն ինչ տեղը տեղին:

Էլ ինչ ազգային գաղափարախոսություն, էլ ինչ սոցիալական արդարություն: Չէ մի ասեք:

ՄԱԳԻ ԴՈՒՐԻԵԼՅԱՆ

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ **միջազգային**

ՌԱԶՄԱՎԱՐԱԿԱՆ ԵՒ ԱԶԳԱՅԻՆ
ՀԵՏԱԶՕՏՈՒԹԻՒՆՆԵՐԻ
ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԿԵՆՏՐՈՆ
THE ARMENIAN CENTER FOR
NATIONAL AND
INTERNATIONAL STUDIES

ՏՐՑԱՆ

Նոր խութեր թուրք-հունական հարաբերություններում

Հունաստանն ու Թուրքիան Արեւմուտքի դաշնակիցն են: Երկու պետությունները էլ ռազմական, տնտեսական, ռազմական եւ ֆինանսական կախում ունեն ԱՄՆ-ից եւ ստանում են համապատասխան օժանդակություն: Հետեւաբար՝ ամերիկյան օգնության հարաբերակցության շուրջ երկու երկրների միջեւ յուրաստեսակ մրցապայքար է ծավալվում, որն էլ մեծական գործոն է դառնում թուրք-հունական հարաբերություններում: Դրանք վերջին շրջանում աննախադեպ սրվել են, ինչի պատճառներից մեկը Հայաստան-Հունաստան ռազմական համաձայնագրի կնքումն է:

1996 թ. հունիսի 18-ին ստորագրված հայ-հունական համաձայնագիրը նախատեսում է զենքի, ռազմական սարքավորումների եւ զինվորական կրթության բնագավառներում տեղեկատվության փոխանակում: Ըստ համաձայնագրի, երկու երկրները պատրաստվում են համագործակցել սպառազինությունների արտադրում:

Ելնելով Հայաստանի եւ Հունաստանի ռազմական կարողություններից, ինչու չէ՝ նաեւ համաձայնագրի բովանդակությունից, կարելի է մտածել, որ այն հազիվ թե Թուրքիային սպառնալիք ներկայացնի: Մանավանդ որ, նման բովանդակության ռազմական համաձայնագրեր Թուրքիան մինչ այդ ստորագրել է Վրաստանի եւ Ադրբեջանի հետ: Իսկ Հայաստանի Հանրապետության նախագահ Լեւոն Տեր-Պետրոսյանը Հունաստան այցի վերջին օրը՝ հունիսի 19-ին Սալոնիկում միանշանակ հայտարարել է. «Երեկ Աթենքում երկու հանրապետությունների պաշտպանության նախարարների միջեւ ստորագրված համաձայնագիրն ուղղված չէ որեւէ երրորդ պետության դեմ»: Այնուամենայնիվ, հայ-հունական ռազմական համաձայնագրի ստորագրման փաստը վրդովմունք առաջացրեց պաշտոնական Անկարայում:

Հունիսի 19-ին Թուրքիայի պաշտպանության նախարար (արդեն նախկին) Օլթան Սունգուրլուն լրագրողների հետ հանդիպմանը նշեց. «Թուրքիան իր տրամադրության տակ ունի այդ համաձայնագիրը չեզոքացնելու բոլոր միջոցները»: Նրան երկրորդեց թուրքական զինված ուժերի գլխավոր շտաբի պետ, բանակի գեներալ Իսմայիլ Հաքքը Քարադայըն: Նույն օրը պաշտոնական հայտարարությամբ հանդես եկավ նաեւ արտգործնախարարության քարտուղար, արտակարգ եւ լիազոր դեսպան Օներ Ալքելը: Հայտնանշական է, որ վերջինս, դատապարտելով հայ-հունական ռազմական համագործակցությունը, հիմնական ուշադրությունը բեւեռեց Հունաստանի դեկլարատիվ հայտարարություններին եւ խուսեց Թուրքիայի շրջափակման միջոցների մասին: Գրեթե նույն ոճով Ալքելին լրացրեց արտգործնախարար Էմրե Գյոնենսայը՝ մասնավորելով, թե հույն գործիչների հայտարարությունները գեւազանցում են համաձայնագրի շրջագիծը: Ընդ որում, նա իր հայտարարությունը հիմնավորեց Լեւոն Տեր-Պետրոսյանի վերոնշյալ խոսքերով:

Ճանապարհելով Հունաստանի արտգործնախարար Թեոդորոս Պանգալոսի եւ Ալերին Գյոնենսայի մասնակցությունները բավական ճշմարտացի են թվում: Դրանում դժվար չէ համոզվել: Ըստ Պանգալոսի, Հունաստանը վերջին տարիներին տարածաշրջանի շատ հազարից երկրների հետ ռազմական համագործակցության համաձայն արձակ է ծեռնարկել: Խոսքը տվյալ դեպքում վերաբերում է Բուլղարիային, Ռումինիային, Սիրիային, Եգիպտոսին, Իսրայելին եւ այլն: Հունաստանի արտգործնախարարը համարում է, որ «Հայաստանը, Հունաստանն ու Իրանը կարող են դառնալ այդ համագործակցության առանցքը»: Եգիպտոսը, Սաուդյան Արաբիայի եւ Թուրքիայի հետ միասին, Միջին Արեւելքում ԱՄՆ գլխավոր դաշնակիցն է: Ինչ վերաբերում է Իսրայելին, ապա Թուրքիան այդ պետության հետ ռազմական համաձայնագիր արդեն կնքել է: Ուստի տրամաբանական չէ վերոհիշյալ համագործակցությանը հակաթուրքական երանգ տալ: Ակադեմիական բարեկամության պարագայում տվյալ դեպքում ոչ այնքան համոզմունքն է, որքան Անկարայի դեմ Աթենքի ծնունդներին սպառնալի բնույթ հաղորդելու միտումները:

Սրա» եւ ոչ էլ «շրջապատման մենդրոմի ազդեցության տակ»՝ այլպես կոչված «Արեւելքից ու Արեւմուտքից պաշարվելու» մտավախությամբ է դատապարտել ռազմական համագործակցությունները: Ուրեմն՝ գործ ունենք ոչ այնքան հիմնավորված եզրակացության, որքան շաբաթաթերթի կողմից հայ-հունական ռազմական համաձայնագրի շահարկման հետ: Նմանօրինակ շահարկումը ազդեցություն համապատասխան լծակների բացակայության պարագայում արդյունքի չի հանգեցնում: Պարզապես կրքեր են բորբոքվում:

Հետաքրքրական անդրադառնալով թուրք-հունական հարաբերությունների վերջին տասնամյակների պատմությանը՝ մնում է փաստել, որ կրքերի բորբոքումից, որպես կանոն, օգտվում է Անկարան: Իսկ «Թուրքիային ագրեսոր ճանաչելու» Հունաստանի կոչերին Եվրամիությունն արձագանքում է սառն անտարբերությամբ: Ի դեպ, Եվրամիության շրջանակներում հակաթուրքական դիրքորոշում հանդես են բերում հիմնականում սկանդինավյան երկրները, որոնք երբեմն աջակցում են հույներին: Մինչդեռ Եվրամիության առանցքային երկրները՝ Մեծ Բրիտանիան, Ֆրանսիան եւ Գերմանիան, բավարարվում են հայտարարություններով միայն՝ գործնականում ձեռնպահ մնալով Թուրքիայի դեմ որոշակի քայլերից: Կիպրոսի հարցի, ինչպես նաեւ Էգեյան խնդրի լուծման ձգձգումը բերելու դրա վառ ապացույցն է, առավել եւս, որ ժամանակն այս դեպքում Թուրքիայի օգտին է աշխատում: Գաղտնիք չէ, որ Թուրքիայի դերակատարության հնարավորությունները Արեւմուտքի տեսանկյունից գերադասելի են, քան Հունաստանինը: Ուստի հույների արդար պահանջները դեռեւս պատշաճ ուշադրության չեն արժանանում:

ՏԻԳՐԱՆ ՏԱՐՏՅԱՆ,
Մխաղ փորձագետ

ՏԵՍԱՆՈՏ

Բելգիան վերացնում է մահապատիժը

Բելգիայի Պատգամավորների պալատը վերջապես որոշեց վերացնել մահապատիժը: Բելգիան Եվրամիության վերջին երկիրն է, որն այդ պատժամիջոցը ունի մեջ էր պահում, թեեւ 1918 թվականից ի վեր չէր կիրառել: Կայացված մահավճիռները իրականում ի կատար էին ածվում որպես ցմահ ճաշարկություն:

«ԻՏԱՐ»

Բերիշան Կոսովոյի իրավիճակը պայթյունավտանգ անվանեց

8 ՀՈՒԼԻՍ, «ԱԶԱՏՈՒԹՅՈՒՆ»: Ալբանիայի նախագահ Բերիշան պայթյունավտանգ անվանեց Սերբիայի Կոսովո նահանգում տիրող իրավիճակը, որը հիմնականում ալբանացիներով է բնակեցված: Բերիշայի խոսքերով լարվածության պատճառը սերբական ճնշումներն են: Նա վերջին 2 ամսում Կոսովոյում մի քանի սերբ միլիցիոներների սպանության: Բելգրադը սերբական փոքրամասնության պաշտպանության համար այնտեղ զինվորական ուժեր կառուցելու մտադրություն ունի:

Ռուսաստանի եւ Գերմանիայի հարաբերությունները կարող են վատթարանալ

8 ՀՈՒԼԻՍ, «ԱԶԱՏՈՒԹՅՈՒՆ»: Ռուսաստանի եւ Գերմանիայի հարաբերությունները զգալիորեն կվատթարանան, եթե երկրորդ համաշխարհային պատերազմի տարիներին ԽՍՀՄ բերված արվեստի ստեղծագործությունների ազգայնացման վերաբերյալ Ռուսաստանի վերջնական որոշում ընդունի, հայտարարեց Գերմանիայի արտգործնախարար Քինկելը: Իր գլխավոր Պետդումային մի օրինագիծ ընդունեց, որով ռազմավարական արվեստի ստեղծագործությունները Ռուսաստանի սեփականություն հայտարարվեցին: Այդ օրինագիծը դեռեւս պետք է հաստատվի Դաշնային խորհրդի եւ Ռուսաստանի նախագահի կողմից:

ԼՅՈՒՔՍԵՄԲՈՒՐԳ

Եվրոպական միությունը հրաժարվում է էլեկտրաէներգիայի մենաշնորհությունից

Եվրամիության 15 երկրներում էլեկտրաէներգիայի հարցերով պատասխանատու նախարարները Լյուքսեմբուրգում համաձայնության հասան այն հարցում, որ միության երկրներում վերջ տալ էլեկտրաէներգիայի մենաշնորհությանը: Այս «պատմական» որոշումը ավարտվեցին շուրջ 9 տարի տեւած բանակցությունները: Էներգիայի բնդհանուր ազատականացման կողմնակիցներին (Գերմանիա, Մեծ Բրիտանիա, սկանդինավյան երկրներ, Հոլանդիա) դիմակայում էին Ֆրանսիան եւ որոշ այլ երկրներ, որոնք ուզում էին մի շարք սահմանափակումներ քաղել:

Պայմանավորվածության համաձայն, էներգետիկ շուկայի բացումը տեղի կունենա փուլ առ փուլ: Նախարարների ընդունած դիրեկտիվն ուժի մեջ կմտնի եկող տարվա սկզբից, իսկ մինչեւ 1999 թ. երկրները պետք է դրան համապատասխանեցնեն իրենց ազգային օրենսդրությունը:

Սկզբում կազատականացվի էներգետիկ շուկայի 22 տոկոսը, իսկ մինչեւ 2003 թ. այդ թիվը կհասնի տոկոսի: Սակայն սկզբում փոքր Ֆրանսիայում ազատականացման պատրանքներից կարող են օգտվել միայն խոշոր ձեռնարկությունները: Գործարարությունը կստանան էլեկտրաէներգիա ձեռք բերել ոչ միայն յիեկտրիսիտե դը Ֆրանս» (EDF) ընկերությունից, այլեւ արտադրողներից: Ինչ EDF-ն որոշ ժամանակ կոչվում էր «միակ գնորդի» իրավունքը պահպանվում է նրա մենաշնորհությունն էլեկտրաէներգիայի տեղափոխման եւ բաշխման բնագավառում:

2006 թ. Եվրամիությունը կրկին կանդրադառնա էներգետիկ շուկայի հետագա բացման հարցին: EDF ղեկավարները պնդում են, թե խոշոր առանձնակի երկրները չունենալով բացման առնչությամբ, նրանք մտնելով «Ֆրանսիայի միջազգային էներգետիկայի մեծ մրցունակությունը»:

«ՖՐԱՆՍ ՊՐԵՍ» ԳՈՐԾԱԿԱԼ

«Պանդորայի տուփը» բացվեց Անգլիայում. «Խենթ կովեր»

Զանգվածային բնաջնջման միջոցները ամբողջ ավարտում լայն տեղ են հատկացնում Անգլիայում բռնկված կենդանիների նոր հիվանդությանը: Խոշոր եղջերավորների սպունգանման ուղեղաբորբային ախտին (Bovine Spongiform Encephalopathy) վերաբերող նյութերին: Այդպես գործակցության հրապարակած տվյալներով ըստ Անգլիայի գյուղատնտեսության, ձկնորսության եւ սննդի նախարարության) հայտնի է դարձել, որ Անգլիայում բնությունից առաջ հանդիպակած արձանագրվել են «խենթ կովերի» հիվանդության 161.633 բռնկումների դեպք, ընդ որում այդ թվից 422 անգամ ավելի շատ է, քան կա մնացած աշխարհում: Հաջորդ տեղերում են Հյուսիսային Իռլանդիան 1680, Շվեյցարիան 205, Իռլանդիայի Հանրապետությունը 123, Պորտուգալիան 31, Ֆրանսիան 13 օգտվել եւ այլն: Վարակված կենդանիներ են հայտնաբերվել նաեւ Օմանում, Իտալիայում, Դանիայում եւ Օմանում:

Գիտության փոփոխությունների նախորդային սխեմաների «հիվանդ կովերը» առաջին անգամ հայտնվել են Անգլիայում 1987 թ. նոյեմբերի 3-ին: Անցած տարիները եղել են հիվանդության բաժանման ինկուբացիոն շրջան: Եվրոպայի զարգացած գյուղատնտեսական երկրները (Գերմանիա, Հոլանդիա, Ֆրանսիա, Դանիա եւ այլն) երկյուղ են կրում, թե նոր հիվանդությունը, որն օգտվում են միայն ձեռք բերված կովերի միջոցով, կարող է վնասել բրիտանական արտահանման:

Բրիտանական անասնապահներին առաջացրած ծախսերը մեծ չեն կարող լինել: Այդ հետազոտողները անասնաբուժների խմբերում են լիակատար պայքար մղելով: Գոմերը եւ մյուս շինությունները լրիվ մաքրությամբ են ենթարկվում ֆիզիկական լաբորատորիաներ: Անասնապահների տնտեսության տակ են գտնվում կովերի վերջին խումբ համարվող միջոցները:

Անասնաբույժը հիվանդությունների կանխման, բուժման եւ վերացման համար խնդիրն չի ընկալում եւ չի գիտակցում իր անելիքը եւ դյանում է առաջին հերթին էժանագին ծախսերին, մթերքներին ու նյութերին: Այստեղ նրան օգնություն է գալիս գիտությունը, որը ձեռնարկում է առանձնակի, բնույթ եւ բանակ միջոցներ:

Արեւելի գյուղատնտեսական համակարգին պրոֆեսոր Ֆիլիպ Էվսի խմբի Կամբրիջի-Ֆրանգլիայական

բնում է մի ծանրակշիռ փաստ, լաս [illegible] կարլամալսը. որը 250 տարի հայտնի է մարդկությանը, ոչխարի [illegible] արդեն [illegible] եւ այժմ փոխանցվում է նաեւ խոշոր եղջերավորներին:

Ուսումնասիր [illegible] որոշ օրգաններ ոչնչանում են, որ «խենթ կովերի» խնդիրը [illegible]

խենթ ափսեղական գործընկերների գիտնականների եւ նրանց գիտնականների կողմից, որոնք մշակում են լոկ շահագիտական միջոցներով:

Այժմ Արեւմուտքում, հատկապես Անգլիայում հասարակ ջանքեր են գործադրվում սպառողների սպառնալիքը դեմն առնելու համար: Մասնագետների կարծիքով, «խենթ կովերի» հիվանդությունը վերջնականապես կարելի է բուժել լոկ կենդանու գլխուղեղի հյուսվածքային գենոմով ու հումորների ուղեղում: Ցեր տարի միջազգային մակարդակով լայն ծավալով ուսումնասիրություններ են կատարվում, բայց վերջը չի երեւում:

Գիտնականները առայժմ վինում են թե հիվանդությունը որտեղ պետք է գինեգործել նախ մարդու, թե կենդանիների վրա: Ոմանք գտնում են, որ փորձերը պետք է արվեն կենդանիների վրա: Իսկ սպառողները գլխավորապես հիվանդության հետագա միջազգային համաձայնության առ խուսափեց Ուեսս: Մաղիլը պնդում է. «Կարծի չկա այլ կենդանիների վրա փորձեր ընել: Մենք բոլորս վար ձակենդանիներ ենք»:

Վերջերս Եվրախորհրդարանը 850 մի լիոն Եվրո տրամադրեց Անգլիային որպես օգնություն, իսկ տարեկան հիվանդությամբ վարակված կենդանիների գլխաքանակը ավելացնելու չափերով, լուրջ ճանաչում առաջացնելով անգլիական միս վաճառողական հիմնական շուկայում Արեւմտյան Եվրոպայում: Դադարեցվել են այդ ներմուծումները աճող դաժան կով:

Ըստ հունական դիցաբանության Զեւսն իր ստեղծած, բայց օրինակ կնոջ Պանդորայի բանակում է պարկել մի տուփ, որտեղ լցել էին ամեն տեսակ հիվանդություններ, աղետներ, դժբախտություններ, մեղքեր այլ չարիքներ: Պանդորան, հետաքրքրության մղմամբ, սահմանով բացել է տուփը եւ այդ ամենը թռել ավելը ցրվել մարդկանց վրա, խորտակելով նրանց բարիքը եւ մարդկանց վրա խորտակել երանգ մարմինները եւ ոգիները:

Մեր օրերում Պանդորայի տուփը բացվեց է Անգլիայում «խենթ կովերը» պատճառով են դառնում ամբողջ մարդկության համար: Մարդիկ եւ կրկին ձանոմ են, թե ինչպես կկարողանան հետագայում դիմակ չափել չարիքին:

ՏԱՐԱԳՐՈՒՄ ՎԱՀՐԱՄ

digitised by A.R.A.R.@

Ազգ

Ասմունք

Այս առանձնությունն ավանդը լուրջ առանձնություն չէ։ Մենք առանց չենք կարող գեղարվեստական առանձնություն անունը տալ։ Անունը ստեղծվել է ակումբային միջավայրում, դրությունային արտասանություններով եւ իր արժանիներն ունի նաեւ տաղիայում։ Ես դրան ուրիշ անուն կտամ՝ ոտանավոր ասել։ Ես չգիտեմ ասմունք բառն ով է հորինել։ Հանրանանց նույնիսկ լավ ծանոթ լինելու։ Դա հասկանալի անհասանելի չէր։ Նա իրեն երբեք ասմունքող չէր համարի։ Ամեն օժտված դերասան երբ պատի բանաստեղծի ժողովածուն, պետք է կարդալու կարդալ այնպես, որ ուրիշը կարդալու լսել։ Սա դերասանի վարպետության մեջ է մտնում։ Փափազյանն էլ Տերյանի բանաստեղծությունը կարդում էր, եւ ձայնագրությունը նում աղջիկներ «Ես իմ անուշ Հայաստանի...» եւ այլանդակում են բանաստեղծությունը, իսկ դա Սարոյանն ասել է, ավելի նման բան է, որ նույնիսկ անարվեստ մնիսի ասվի։

Վերջապես ասաց անընդունելի է, որ կատարողն ուզում է կերպավորվել որպես հեղինակ։ Մերժելի բան է։ Ռուս դերասան Յուրսկին կարդում է Պուշկին, բայց ինչպե՞ս է

Հենրիկ Հովհաննիսյան. «Ոչ մի բանաստեղծություն գրված չէ դահլիճում արտասանելու համար»

Վերջին օրերի ժամուլը բերբելով կարելի է նկատել՝ ասմունքի արվեստը բեմից չի նահանջում։ Ավելին՝ դասակարգում էլ կա՝ լավ ասմունքող է, մեղրածոր, կամ արծաթահունչ, կամ երբեւային ձայն ունի։ Չգիտեմ ինչ-որ բան ասո՞ւմ են այս գնահատականները։ Բայց դրանք էլ չեն նահանջում, որ օրի ասմունքող բառն իրեն տեսակ հաստատուն տեղ է գտնում դերասան անվան կողքին։ Ծանոթ բանաստեղծությունների երկար շարանը լսվարկենք։ Ասմունք ասվածը հաճախ «արգելափակոց» է դրել այն գրական արժեքների վրա, որոնք տարիներ շարունակ չարչարվել են բեմերից։ Ականջները «ընթոստացել» են. հրաժարվել դրանք ընդունելուց, որովհետեւ շղարվածության մեջ կորել է այն գեղարվեստական հասիկը, որը դասձատ է դարձել, որ ասմունքողը դրանք բեմ հանի ֆեզ ժասուցի։ Ինչ հիշում եմ ասմունքը մեզ ուղեկցել է։ Միգուցե ավանդական հիմք ունի մեզանում, իսկ այսօր այդ դպրոցի հիմքերն են խախտվել։ «Ազգի» նախորդ շաբաթ օրվա համարում ասմունքի մասին սկսված մեր զրույցը շարունակում ենք ունկնդրելով արվեստաբան Հենրիկ Հովհաննիսյանին։

գիտարանում դա կա, եւ որքան հիշում եմ, ես էլ դրա սահմանումը տվել եմ, բայց բառն ինձ բովանդակին դուր չի գալիս։ Ռուս իրականության մեջ ժամանակին եղել է եւ հիմա էլ կա գրական էստրադա։ Լուրջ բնագավառ է։ Կա Վլադիմիր Յախոնտովի գիրքը «Մեկ դերասանի թատրոն»։ (Անդրադառնում է գրականությունը բեմադրելու եղանակին)։ Ես դա շատ սիրել եմ ժամանակին, դրանով զբաղվել եմ ուսանող ժամանակ։ Գրական էստրադայի համար կարեւոր է՝ ի՞նչ ստեղծագործություն ենք ընտրում բեմակա՞ն է այն, թե ոչ։ Յախոնտովն ասում է՝ գրական շատ գործեր կան, որոնք ամենեւին ենթակա չեն բեմականացման, տիեզի վերածման եւ բեմադրվելու, բայց մեկ դերասան դա կարող է բեմադրել։ Սուրեն Քոչարյանն այդ արվեստի կրողն էր եւ բացառիկ։ Ես 58-ին նրա հետ այդ արվեստի մասին մի զրույց ունեցել եմ։ Նա ասում էր՝ չեմ հասկանում այն մարդկանց, ովքեր լիրիկական բանաստեղծությունը բեմ են բարձրացնում, արտասանում։ Ի՞նչ է նշանակում կանգնել 500 հոգու առաջ եւ ասել. «Ոչ տրտունջ, ոչ մրմունջ ապավոր։ Հեռացիր, մոռացիր ինձ հավետ»։ Իսկ ես դասծում եմ Դեկամբրոնի նովելները, դասծում եմ «Վերք Հայաստանին», «Սասունցի Դավիթը», կարդում եմ էպիկական գործեր, եւ սա հասկանալի է։

Հրաչյա Ներսիսյանը տաղանդավորագույն արտիստ էր, եւ Պետրոս Դուրյանի բանաստեղծությունները կարդում էր բոլորովին դասահարար։ Տեմտը տվել էին նրան, եւ նա կարդում էր այդ տեմպը ակա, եւ մեկը բոլ համարձակվեր ասմունքող բառով անվանել նրան։ Դա նսեմացում կլիներ։ Երբ իրեն ասմունքող անվանողը դուրս կգա բեմ, կամ էստրադա եւ կկարդա դասծվածք կերպարներով, տրամախոսությամբ, վիճակներով, ես դա կհասկանամ։ Ոտանավոր ասողներին ավանդություն չէ, պարզապես վաս սովորություն է։

Ոչ մի բանաստեղծություն գրված չէ դահլիճում արտասանելու համար, ոչ մի բանաստեղծ դրա համար չի գրել։ Բանաստեղծությունը անհատի դասիվ ազատությունն արտահայտող բան է, եւ գրված է մենակ կամ նեղ միջավայրում մյուսի համար ընթերցելու համար, նա բեմ հանվելիք գործ չէ։ Բեմ հանում են էպիկական բնույթի գործերը։ Սուրեն Քոչարյանից բացի մի անուն էլ կարող եմ տալ իմ լսածներից՝ Վալերի Տոկարեւ։ Կարդում էր Գոգոլի «Մեռած հոգիները»։ Սքանչելի բեմադրություն էր դա։ Կամ Դմիտրի Ժուրավլյովը կարդում էր Պուշկինի «Պիկովայա դաման», «Մոցարտ եւ Սալյերին», եւ նրա ընթերցանությունը հազար անգամ հետաքրքիր էր, քան մեր տեսած որեւէ բեմադրություն։ Մտածում էիր, որ դա խսկապես էստրադայի համար է գրված։

Գրական էստրադա, ընթերցման արվեստ, դա հետաքրքիր է նաեւ սադիոյում, երբ կարդացողը չի երեւում։ Գործում է միայն տոնի, խոսքի խնկիության ոլորտում, ինտոնացիայի ոլորտում։ Խոր արվեստ է, բայց դարձնել սովորություն, տեղի անտեղի, ամեն առիթով տեղից վեր կացողը կեղծ ողբալով, կեղծ տոներով երգի... լսելիս վաս ես զգում, մի տեսակ ամաչում ես։ Վեր են կենում «Ես հեղինակը չեմ, ես դերասան Յուրսկին եմ։ Սա գրել է Պուշկինը։ Ես ձեզ հաղորդում եմ Պուշկինի գրածն անա այսպես»։ Ներկայանալ հեղինակի անունից, խաղալ հեղինակի դերը նրա խոսքերով, սա արդեն արտառոց կեղծ վիճակ է։ Երբ պիեսն է բեմադրվում, դերը գրված է խաղալու համար։ Սա էլ պայմանական վիճակ է։ Ես չեմ թաքցնում, որ ես դերասանն եմ եւ խաղում եմ գալիս այս դերով։

Մեկ ուրիշ բան էլ։ Մեծ դահլիճների առջեւ մարդիկ ճարտասանական արվեստը շփոթում են հռետորական ոճաֆիայի հետ։ Հռետորական դասծասի ֆրազների, խոսքերի վերարտադրություն է, բանաստեղծությունը խոսմաստեղծություն է։ Շատ անգամ ասմունքող կոչվածները ընտրում են հռետորական տիպի ոճաֆիա։ Անենք, Պարույր Սեւակի ոճաֆիան, իմ մեղավոր կարծիքով, ավելի շատ հռետորիկա է, քան ոճաֆիա։ Խոսարարություն, այսպես կոչված սենտենցիա, մեկ շերտ ունի ընդամենը։ Դա բարոյախոսական, ճառային շերտն է։ Այդ շերտը հանդիսավոր ձեւով կամ գնդգնդանքներով հասարակությանը մատուցելը շատ հեշտ, պարզ, տրիվիալ բան է։ Դրա համար էլ այդպիսի նյութից են կառչում։ Երբ իրենց ասմունքող անվանողները դիմեն արձակին, կարդացման արձակը բեմ հանեն, եւ դա լսենք, դա ես կընդունեմ, կասեմ՝ այստեղ կա աշխատանք, կա գրական երկի ընկալում, գրական երկի ծննդություն, բեմական խմաստավորում, դրա տոնավորում, եւ սա հասկանալի է։ Իսկ ոտանավոր ասելը՝ ոչ։

ՌՈՒԶԱՆ ՀՈՒՄԱՆՅԱՆ

ՀԱՄԵՐԳԱՍՐԱՀ

«Վարդենին» Վարդուհի Խաչատրյանի «Երգ երգոցն» է

Ուղիղ մեկ տարի առաջ ժողովրդական սիրված երգչուհի Վարդուհի Խաչատրյանի ստեղծած «Վարդենի» անվանումը կրող խումբն իր անդրանիկ համերգով գեղ ընդունելություն գտավ երաժշտասերների շրջանում։ Համաձայնողությամբ ընդունման եւ խմբի ծննդյան տարեդարձի առթիվ «Վարդենին» իր հարուստ երգացանկով հուլիսի 5-ին Արամ Խաչատրյանի համերգասրահի բեմում էր, իսկ նրան տրամադրել էին բազմաթիվ երկրպագուներ։ Միայն աղջիկներից կազմված «Վարդենին» Վարդուհի Խաչատրյանի բնութագրմամբ իր «Երգ երգոցն» է։

Համերգից առաջ իր օրհնությունը եւ Ամենայն հայոց կաթողիկոս Գարեգին Ա-ի. Արարատյան հայրապետական թեմի առաջնորդ Գարեգին արքեպիսկոպոս Ներսիսյանի բարեմաղթանքները հայտնեց Կաթողիկոսի ներկայացուցիչ հայր Տեր Շահեն։ Այդ ներկաները մեկ րոպե լռությամբ հարգեցին երգահան Խաչատուր Ավետիսյանի հիշատակը։

Հնչեցին Մակար Եկմալյանի «Պատարագը», Կոմիտասի «Սուրբ-սուրբը», «Կռունկը», Սայաթ-Նովայի «Ես էն դինքը չեմ գիտի», «Ամեն ազգի մեջն գոված» երգերը, Գուսան Աշոտի, Նիկոլ Գալանտերյանի, Ռուբեն Ալթունյանի, Գրիգոր Հախինյանի, Առնո Բաբաջանյանի, Խաչատուր Ավետիսյանի եւ այլոց լավագույն ստեղծագործությունները («Երեւան», «Դու նորից եկել ես, ի՞նչ անեմ», «Իմ սրտին», «Սարերի հովին մեռնեմ», «Իմ երգը», «Բալենի», «Տավիղ», «Ա՜խ, ինչ լավ է սարի վրա»)։

Կատարողական բարձր արվեստով այլի ընկալվ համերգային երեկոն։

Համերգի ավարտին շնորհակալական խոսք ասաց Վարդուհի Խաչատրյանը։

Խմբին օժանդակել էին «Բրաբիոն» ֆիրմա սեփականատեր Ռուսասունը, ԱՄՆ-ի Ֆրանկլինի դեսպանատները, Արտաշատի մարզպետ Դավիթ Զադոյանը։ Սեւանի մարզպետ Վլադիմիր Մովսիսյանը եւ ուրիշներ։

ՇԱՔԱՐՇԻ ՍԱՐՈՅԱՆ

ԲԵՄ

«Հրաշքի» ելույթը հեքիաթի շրջանակում

Երեւանում հրաշալի երեխաներ շատ կան, բայց պատճառը միայն դա չէ, որ այս տարի Երեւանում «Հրաշք» անունով երկու պարախումբ ձեւավորվեց։ 95-ին ԱՄՆ կայացած հյուրախաղերից առաջ «Հրաշք» անունով ներկայանում էր ընդամենը մեկը, որի ելույթները միայն ծափահարություններով չէ, որ գնահատվում էին։ «Ազգի» ընթերցողին ծանոթ խնդիր է։ Ամիսներ տեւած ամերիկյան շրջագայություն «Հրաշքի» համար բավականաչափ դրամագլուխ կուտակեց, բայց որը ղեկավարների միջեւ լուրջ տարաձայնություններից, ժամուլում տխուր արձագանքից բացի, պատճառ դարձավ, որ ծնողները հրաժարվեն իրենց երեխաների ղեկավարից։ Կարճ ասած՝ պատճառ դարձավ երկրորդ «Հրաշքի» ձեւավորմանը։

Շաբաթ օրը, հուլիսի 6-ին, Պարոնյան երաժշտական կոմեդիայի թատրոնի բեմում 6-7 տարեկան արտիստները ղեկավար Հայկազ Շահբազյանի փոխվելուց հետո իրենց առաջին համերգն են տալիս։ Խմբի հետ պարապում են պարուսույցներ Ռուբեն Զարգարյանը, Սերի Հարությունյանը, Կարեն Թաքիկյանը, գեղարվեստական ղեկավարն է Լեւոն Իվանյանը, տնօրենը՝ Արթուր Արանյանը։ Պարոնյան բեմում երկու մասից բաղկացած նրանց ծրագրից նկատվում է, որ ամենօրյա 3-4 ժամանոց պարապմունքներին բավականաչափ բան են հասցնում անել։ Առաջին

համերգային ծրագիրը կազմված էր ճաշակով եւ ընդգրկուն էր։ Հայկական ծանոթ պարեղանակներից մինչեւ արեւմտյան դասական պարերի ընտրանի, ռուսական, մեծբրիտանական, իսպանական, լատինամերիկյան, հնդկական, հունական պարերի շերտ մի փունջ։ Համերգապատրոն բառը հնարավոր է շատերի համար անբարեհունչ լինի, բայց «Հրաշքի» ելույթին երկու ժամ հետեւած հանդիսատեսի աչքից չի վրիպում հենց թատրոն բաղադրիչը։ Ինչ-որ տեղ կարելի է անընդունելի գտնել փոքրերի՝ բարձրախոսից հնչող բնականից հեռու խոսքը։ «Հրաշքի» գեղարվեստական մասի ղեկավար Լեւոն Իվանյանը համակարծիք է եւ իր ասելով, բավականաչափ աշխատանք է տանում, որ ասմունքի դպրոց կոչվածի մամլիչից երեխայի խոսքը դուրս պրծնի։ Բեմադրական որոշ համադրանքներում կատերը բույլ են գտնված։ Անենք հաղորդավարը հայտարարում է «Սուսերով պարը», ու մինչ Խաչատրյանի ծանոթ մեղեդին կհնչի, բեմում հայտնված փոքրիկ սուսերավորները պարում են «Զարի՛ր, լաո»-ի հնչյունների տակ։

Ջաջողված պահեր ծրագրում շատ կան։ Շուկան զարգացնող մեր երկրում երեխաներն այդ «աղմուկին» անհաղորդ չեն կարող աճել։ Եւ լավ է, որ Շահումյան երջանի պարարվեստի այս դպրոցում պարտատեր-պարտապան անորոշ վեճին երեխաները ծանոթանում են դասական արժեքներով։ Թումանյանի «Անբախտ վաճառականները» խաղում են բնական։ Խոսքը վերամբարձ շեշտեր չի կրում, իսկ պարը այս փոքրիկ բեմադրության խոսքային հատվածները սիրուն շաղախում է իրար (պլեկոծվող ծով, շարժվող նավ)։ «Անբախտ վաճառականները» Չիկանու «Չախորդ օրերը» երգով լրացվում, ամբողջացվում է։ Այսինքն, 6-7 տարեկանների համար բոլոր պատմությունները հեքիաթի վերջաբանով են կնքվում։ Ըստ դատելու լինենք հանդիսատեսի վերաբերմունքից, պարզ երեւում է՝ մնջախաղային բեմադրություններն ավելի ջերմ ծափահարվեցին։ Առաջինի բեման ծանոթ հեքիաթ է (փիսուկը փակում է ջրի ճամփան, զոհ պահանջում սիրուն աղջիկներ, եւ կտրիճը հերոսանում է), իսկ երկրորդի ավարտը «Հրաշքն» է մոտեցնում հեքիաթի։ Տառապված ցուլն ու ցլամարտիկը համառ պայքարից հետո ե՞րբ են մեկը մյուսին ներելու, օգնելու փորձ անում։ Իսպանական ծանոթ մարտական մեղեդին փոխվում է նուրբ հնարավոր, ու ցլամարտի դաժան արվեստը «Հրաշքը» փորձում է տեղավորել հեքիաթի շրջանակում։

Ներկայացման վերջում «Հրաշքի» արտիստներն ասացին, որ իրենց հանդերձարանները հագուստի առատությամբ աչքի չեն ընկնում, եւ որ հովանավորության դեղինում իրենց ծրագրերն ավելի ամբողջական կլինեն։ Համերգապատրոնը հարուստ հովանավորների կարիք է զգում, ով ուզում է արվեստ հովանավորել, կարող է դիտել «Հրաշքի» ծրագիրն ու իր բաժին ներդրումն անել։ Վաղը դա նկատելիորեն կխթանի ստեղծագործական միտքը։

Ռ. Հ.

«Կիթառի լարն իմ ներվն է»

«Բանաստեղծությունը երգ է դառնում այն ժամանակ, երբ մեջս եփվում է», ասում է Հայկ Ղազինյանը, ում երգերը լսելու առիթն ունեցանք երեկ «Արվեստ» սրահում եւ ում տալ իր նյութին վերնագիր դարձրի։

Առաջին անգամ երգելու պահանջ զգացել է, երբ Վիտոցկին է լսել, կարդացել։ Բնականաբար փորձել է։ Հետո կբեռլի նմաններից մյուսին հայտնվել է Լեւոնի Ներգիզարյանը բանաստեղծ ծաղրածուն։ Ու նրանց հետ «հետեւողական մտերմությունից» ծնվել է առաջին երգը, հետո տասնյակ երկերի շարքեր, որոնք ծանոթ են ընկերական շրջանակներում։

«Արվեստի» ունկնդրին ներկայացված երգերը Հայկը վերնագրել էր «12 երգ դրախտի ծխում»։ Շատ բան տեսած ճանփորդի երգեր են։ Կարմիր վարագույրը մրճեցրել է սեւ նյարդը ու քնկոտ, բնական դրոշ կումով դուրս պրծած յուրահանչյուր հնչյուն ականջում է, որ նախասահմանելիքը կիջնի շերտ, ոսկեզօծ զարդարանքներից ու...

«Լռության նվիրում» երգը վերջացավ։ Ծափ։ Հետո՝ «Պառնասի լանջերին»։ Նորից ծափ։ 12 երգն էլ ծափերով ընդունվեց։ Հայկ Ղազինյանի 12 երգը եղբոր՝ Արմո Ղազինյանի տեքստերի հիման վրա է գրված, ասել է, թե փիլիսոփայական «անուր» հենք, որը պարզապես հանգավոր ագրից զուրկ է, հետեւաբար մի լսելով չես կարող մտապահել։ Իսկ մտապահել կարող ես հետեւյալը՝ սպանդովում գրված երգը ընդամեն վեց սրանում, իսկ դրանք ՌԵզ նկւրեց ասպեսի կնցվածով երգիչը Հայկ Ղազինյան։

Ռ. Հ.

Կիրկորովը կտեսնի 21-րդ դարի վերջը

Ամերիկյան ռուսալեզու թերթերից մեկը տեղեկացրել է, թե ռուսական էստրադայի աստղ Ֆիլիպ Կիրկորովը Նյու Յորքում գտնվելու ժամանակ հետազոտությունների է ենթարկվել Փրինսթոնյան համալսարանի լաբորատորիայում։ Նա մտադիր է կյանքի վերջին տարիներին մի արտասովոր փորձարկման ենթարկվել։ Նրան սառեցնելու են, մարմինը պահվելու է անօդափոխ վիճակում եւ տարիներ հետո կյանքի է կոչվելու։ Կնքվել է պայմանագիր, տրվել են անհրաժեշտ ապահովագրեր. Այսպիսով, ամենայն հավանականությամբ Ֆիլիպը իր ստեղծագործական գործունեությամբ հանուր է պատճառելու նաեւ գալիք հարյուրամյակներում։ Ինչը՝ երգիչը, հրաժարվել է մեկնաբանել այլայլ ինֆորմացիան։ *ԱՐԵՆԱՊՐԵՍ*

digitised by A.R.A.R.@

Մարզական

ՈՒԵՖԱ

Վիճակահանությունը որոշեց Հայաստանի թիմերի մրցակիցներին

ՈՒԵՖԱ-ի կենտրոնակայանում տեղի ունեցած վիճակահանությունը որոշեց եվրոպական ակումբային երեք մրցաշարի նախնական փուլի մրցակիցներին: Ինչպես հայտնի է, Հայաստանն այդ մրցաշարերում առաջին անգամ ներկայացնելու է երեք թիմ: Հանրապետության չեմպիոն Երեւանի «Փյունիկը» գավաթակիր կարգի համաձայն ներգրավվելու է ՈՒԵՖԱ-ի մրցաշարին: Նրա մրցակիցը կլինի Ֆինլանդիայի չեմպիոն, Հելսինկիի ՀԻԿ թիմը: Առաջին հանդիպումը հուլիսի 17-ին կայանալու է Երեւանի «Հրազդան» մարզադաշտում: Պատասխան հանդիպումը թիմերն անցկացնելու են մեկ շաբաթ հետո՝ հուլիսի 24-ին: ՈՒԵՖԱ-ի գավաթի խաղարկությունում հանդես է գալու նաեւ մեր հանրապետության առաջնության երկրորդ մրցանակակիր Գյումրիի «Շիրակը»: Նրա մրցակիցը կլինի Կիպրոսի «Անորթոսիս» թիմը: Առաջին հանդիպումը հուլիսի 17-ին կայանալու է Ֆամագուստայում, պատասխան խաղը՝ հուլիսի 24-ին: Հավանաբար «Շիրակն» է սեփական հարկի տակ հանդիպումն անցկացնի «Հրազդան» մարզադաշտում: Չնայած բացառված չէ նաեւ Աբովյանի «Կոտայք» մարզադաշտի տարբերակը:

Գյումրիի «Շիրակի» գլխավոր մարզիչ Արա Ադամյանը

Գավաթակիրների գավաթի խաղարկությունում Հայաստանը, ինչպես հայտնի է, ներկայացնելու է հանրապետության գավաթի խաղարկության եզրափակիչի մասնակիցը Աբովյանի «Կոտայքը»: Գավաթակիրների գավաթի խաղարկության նախնական փուլի մասնակիցները իրենց հանդիպումներն անցկացնելու են օգոստոսի 8-ին եւ 22-ին: «Կոտայքի» մրցակիցն է Կիպրոսի գավաթակիր, Լառնակա քաղաքի ԱԵԼ թիմը: Առաջին խաղը, օգոստոսի 8-ին, կայանալու է Աբովյանում:

ՃԱԽՄԱՏ

Առաջատարն առանց որեւէ կորստի

Տիգրան Պետրոսյանի անվան շախմատային կենտրոնական տանը շարունակվող կանանց ՀՀ առաջնության եզրափակիչը հասել եզրափակիչ հանգրվանին: Երեկ կայացած հերթական յոթերորդ տուրն աչքի ընկավ բացառիկ լարված մրցակցությամբ: Բավական է ասել, որ ոչ մի պարտիա խաղաղ ելք չունեցավ, ընդ որում բոլոր յոթ հանդիպումներում առավելության հասան սպիտակներով խաղացող շախմատիստուհիները:

Պետք է ասել, որ հուլիսյան հեղձուցիչ շոգը հանձին համագործակցելով մասնակիցների դաժան ցեյտնոտի հետ, ծնցնում է իր անակնկալ արդյունքները: Դրամատիկ ավարտ ունեցավ Գոհար Հլղաթյանի եւ ՀՀ նախորդ տարվա չեմպիոն Լիլիթ Մկրտչյանի պարտիան: 40-րդ քայլից անմիջապես հետո Լիլիթն անձնատուր եղավ: Դա ազգային վարպետ Գոհար Հլղաթյանի 7-րդ անընդմեջ հաղթանակն էր: Այժմ 7 հնարավորից 7 միավոր բացարձակ արդյունքով նա միանձնյա գլխավորում է մրցաշարային աղյուսակը: 5,5 միավոր ունի ՖԻԴԵ-ի վարպետ Արուսյակ Գրիգորյանը: Նրանից՝ կես միավորով են ետ մնում Էլինա Խալաֆյանն ու Նաիրա Մովսիսյանը:

ԲԱՐԵԳՈՐԾՈՒԹՅՈՒՆ

Սերգեյ Բուբկան «ոսկի մարդ է»

Ձողացատկի աշխարհի բազմակի ռեկորդակիր, աշխարհի բազմակի չեմպիոն Սերգեյ Բուբկան մեծ ոսկե սրտի տեր անձնավորություն է: Նա ֆինանսավորում է բարեգործական տարբեր ընկերությունների, որոնք օգնում են հաշմանդամներին ու հիվանդներին:

Այսպես, Բուբկան Մոնակոյում տեղի ունեցած «Special Olimpics» անունով մի մրցաշարում, որին մասնակցում էին հաշմանդամները, գլխավոր հովանավոր էր:

ՀԱՅԱՍՏԱՆ

Վետերանների մրցաշարում հաղթեց Երեւանի հավաքականը

Ավարտվեց վետերան ֆուտբոլիստների հանրապետության անդրանիկ առաջնությունը, որ կազմակերպել էր ֆուտբոլի ֆեդերացիան: Կիսաեզրափակիչ եւ եզրափակիչ հանդիպումները տեղի ունեցան Աբովյանի «Կոտայք» մարզադաշտում: Երեւանի հավաքականը կիսաեզրափակիչում 3-1 հաշվով առավելության հասավ «Նաիրիտի» նկատմամբ, իսկ Ստեփանավանի «Ղարաբաղը» 4-1 հաշվով հաղթեց «Էրեբունի» թիմին: Առաջին մրցանակը վիճարկեցին Երեւանի հավաքականն ու Ստեփանավանի «Ղարաբաղը»: 4-1 հաշվով հաղթեց հավաքականը, որի կազմում հանդես էին գալիս Հովհաննես Զանազանյանը, Խորեն Հովհաննիսյանը, Նորայր Մեսրոպյանը, Վարուժան Սուքիասյանը եւ ուրիշներ: Ավելորդ չէ նշել, որ վճռական խաղում եզրափակիչ գոլի հեղինակ դարձան Խորեն Հովհաննիսյանն ու Վարուժան Սուքիասյանը: Ղարաբաղցիներից միակ գնդակը խփեց Ավետիք Հակոբյանը, որ հանրապետության բարձրագույն խմբի առաջնությունում շարունակում է հանդես գալ «Ղարաբաղ» թիմում եւ այժմ է ընկնում արդյունավետությամբ: Երրորդ տեղի համար մրցավեճում «Նաիրիտը» 4-1 հաշվով հաղթեց «Էրեբունի» թիմին: Մրցաշարի արդյունքներով կազմավորվելու է Հայաստանի վետերանների հավաքականը:

Առաջին մրցանակակիրը պարգեւատրվեց 80 հազար դրամով, փոխանցիկ գավաթով եւ առաջին կարգի դիպլոմով:

Երկրորդ մրցանակակիրը ստացավ 60 հազար դրամ եւ նույնպես պարգեւատրվեց դիպլոմով: «Նաիրիտը», որը գրավեց 3-րդ տեղը, ստացավ 40 հազար դրամ:

Առաջնության լավագույն դարպասապահ ճանաչվեց Վազգեն Բաղդասարյանը (Երեւանի հավաքական), լավագույն պաշտպան Նորայր Մեսրոպյանը (Երեւանի հավաքական), կիսապաշտպան՝ Խորեն Հովհաննիսյանը (Երեւանի հավաքական), հարձակվող՝ Ռազմիկ Պետրոսյանը («Ղարաբաղ»): Մրցաշարի գլխավոր մրցարկու դարձավ Ալիկ Ղազարոսյանը («Նաիրիտ»), որը խփեց 6 գնդակ: Վարուժան Սուքիասյանի ակտիվում գրանցվեց 5 գնդակ: Լավագույն մրցավար է ճանաչվել Գեորգ Հովհաննիսյանը: Վետերանների բոլոր աչքի ընկածները պարգեւատրվեցին 20 հազարական դրամով: Ինչպես նշեց ՀՀ ֆուտբոլի ֆեդերացիայի գործկոմի նախագահության անդամ, բարձրագույն կարգի մրցավար Սերոբ Սահակյանը, մրցաշարն անցավ բարձր կազմակերպվածությամբ եւ արժանացավ մեծ հետաքրքրության: Նա նաեւ հայտնեց, որ հաջորդ մրցաշրջանում ավելի մեծ թվով թիմեր կմասնակցեն առաջնությանը: Դրվատանքի է արժանի «Կոտայք» մարզադաշտի տնօրեն Սաբեն Աբգարյանը, որ երկու օր մարզադաշտն անվճար տրամադրեց մրցաշարի մասնակիցներին:

ԵՎՐՈՊԱ-96

Ֆուտբոլային օրենքները փոփոխության կարիք ունեն

ԳՐԻԳՈՐ ԱՍԱՏՐՅԱՆ,
«Ազատն Ֆուտբոլա

«Եվրոպա-96-ը» փաստեց, որ թիմերի միջեւ խաղավարպետական տարբերությունը հասել է նվազագույնի: Դրա վկայությունը խաղերը եզրափակիչից սկսած մինչեւ եզրափակիչ տեղի ունեցած 7 հանդիպումներն են, որոնցից հինգն ավարտվել են ոչ-ոքի, իսկ լրացուցիչ հաղթողները որոշվել են 11 մետրանոց հարվածներով: Հավանաբար անցյալում երբեք մրցումները «Եվրոպա-96-ի» մակարդակին չեն եղել: Բայց ինչո՞ւ նախանցյալ է եղել այն հետաքրքիր ֆուտբոլից, որ ժամանակին խաղում էին առանց լոր հաշիվների: Կարծես այսօր ֆուտբոլիստները դարձել են ռոբոտներ եւ ոչ թե հաճույք պատճառող խաղացողներ: Գլխավոր նպատակը, ցավոք, միայն հաղթելն է, այլ ոչ թե գեղեցիկ ֆուտբոլ ցուցադրելը: Դրա պատճառը մեծապես այն է, որ առանց ֆուտբոլային օրենքների լուրջ փոփոխության աշխարհում անհնար է նոր որակի խաղի մասին խոսել: Առաջարկություններ կան մարզադաշտերում գործածել հեռուստաէկրանները, որտեղ տեղում մրցավարների կողմից սխալները ուղղվեն: Այսպես, «Եվրոպա-96-ի» եզրափակիչում Չեխիայի հավաքականի օգտին 11 մետրանոց հարված չէր նշանակվի, եթե ոտքով խախտումը կատարվել էր տուգանային հրապարակից դուրս, կամ մրցավարը կարծանագրեր ռումինացիների իսկական գոլը, եւ այլն: ՖԻՖԱ-ն պետք է գնդակը բաղդատորեն դարձնի եւ այն փոխարինի «Ոսկե գնդակի» (խաղը շատ ավելի վաղ կավարտվեր) օրենքը, որն առաջին անգամ կիրառվեց «Եվրոպա-96»-ում Գերմանիա-Չեխիա եզրափակիչ խաղում: Այս օրենքը եւ նման օրենքներ պետք է փոխեն խաղի որակը: Այն պետք է կիրառել 90 րոպեից հետո լրացուցիչ ժամանակի անցկացման ժամանակ: Նշենք, որ բաց թողած առաջին գնդակը ճակատագրական կլինի: Շատերն առաջարկում էին 11 մետրանոց հարվածները իրագործել հանդիպումներից առաջ: Այն թիմը, որը 11 մետրանոց հարվածների ժամանակ պարտվի, կհաղթի 120 րոպեների ընթացքում հաղթանակի

«Ոսկե գնդակը» Չեխիայի հավաքականի դարպասում

եւ սպիտակ կնահատ հարձակողական ոճով: Օրենքները փոփոխելու մտերը շատ-շատ են: Վերջին խոսքը ՖԻՖԱ-ինն է, բայց երբ ուզում է ֆուտբոլն աշխարհում մնա թիվ 1 սպորտաձեւը, ապա պետք է անհրաժեշտ քայլերի դիմի:

ԽՃԱՆԿԱՐ

Պատերազմի մեջ գտնվող Սոմալին կմասնակցի օլիմպիական խաղերին

Սոմալին, որտեղ քաղաքացիական պատերազմ է ընթանում, այնուամենայնիվ մասնակցելու է օլիմպիական խաղերին: Նախատեսվում է 7 մարզիկներ ուղարկել Ատլանտա: Նրանք պետք է մասնակցեն 800 եւ 1500 մետր վազքատարածությունների մրցումներին:

Ատլանտայում ավտոբուսները կարող են չբավականացնել

Ըստ պաշտոնական տվյալների, Ատլանտայում շուրջ 1000 ավտոբուս կա: Այն չի բավարարի օլիմպիական խաղերի ժամանակ մարդկանց տեղափոխություններին: ԱՄՆ-ի տարբեր քաղաքներ ուզում էին Ատլանտային տրամադրել 400 ավտոբուս, բայց Ատլանտայի օլիմպիական խաղերի կազմկոմիտեն հայտնեց, որ խոստացված ավտոբուսները հավանաբար Ատլանտա չգան:

Բրիջիդ Բարդոն դեմ է...

Ինչպես հայտնի է, 2002 թ. ֆուտբոլի աշխարհի առաջնությունն առաջին անգամ համատեղ անցկացնելու են երկու երկրներ՝ Ճապոնիան եւ Հարավային Կորեան: Կորեայում սովորություն կա շան միս ուտել: Կենդանիների պաշտպանության կոմիտեի նախագահ, անվանի դերասանուհի Բրիջիդ Բարդոն կոչ արեց բոյկոտել Կորեայում կայանալիք աշխարհի առաջնության խաղերը:

Հիգուիտան՝ դերասան

Ֆուտբոլասերները երեւի լավ են հիշում Կոլումբիայի հավաքականի զարմանալի դարպասապահ Ռենե Հիգուիտային: Երեւի շատերը չեն մոռացել 1990 թ. Իտալիայի աշխարհի առաջնության Կոլումբիա-Կամերուն հանդիպումը, երբ Հիգուիտան, թողնելով դարպասը, դուրս եկավ դաշտի կենտրոն, փորձեց խաբել Ռոժե Միլլային, կորցրեց գնդակը եւ այն հայտնվեց կոլումբիացիների դարպասում, որից այդ խաղից հետո հրաժեշտ տվեցին աշխարհի առաջնությանը: Հիգուիտան երբեք չի դավաճանում իր տարօրինակ նախասիրություններին եւ դաշտում ավելի շատ դերասան է, քան դարպասապահ: Ի վերջո արդեն ներկայացավ ապացուցելու իր բնատուր տաղանդը: Վերջերս նա նկարահանվել է Կոլումբիայի հեռուստատեսային մի ֆիլմում:

@rminco
Global Telecommunications

ՀԱՄԱԿԱՐԳՉԱՅԻՆ ՑԱՆՑ
ԱՐՄԻՆԿՈ ԱՅՆ ԱՊԱՀՈՎՈՒՄ Է.

✔ էլեկտրոնային փոստ (E-mail)
✔ INTERNET հարուստ տվյալների բազայի մուտք
✔ Օպերատիվ ինֆորմացիա ամբողջ աշխարհից Ձեր կոմպյուտերի էկրանի վրա
✔ Հնարավորություն Ձեր մասին տեղեկացնելու ամբողջ աշխարհին

Մեր հասցեն.
Երեւան, Իսահակյան 28, 3 հարկ
✆ 52-63-26, FAX: 28-50-82
E-mail: support@arminco.com

digitised by A.R.A.R.@

ՌՈՒՍԱՍՏԱՆ

Կրեմլում պայքար Լեբեդի եւ Չեռնոմիրդինի միջեւ

ԳՐԻԳՈՐ ԷՄԻՆ-ՏԵՐՅԱՆ.

Բորիս Ելցինի Ռուսաստանի նախագահի պաշտոնին վերընտրվելուց հետո տեղեկություններ հայտնվեցին, որ Կրեմլում պայքար է սկսվել Ալեքսանդր Լեբեդի եւ նախագահ Ելցինի մերձակա շրջապատի, մասնավորապես, վարչապետ Վիկտոր Չեռնոմիրդինի միջեւ։ Նաեւ արդեն հայտնել էինք, որ Ռուսաստանի վարչապետը դեմ եղավ ազգային պաշտպանության պաշտոն մտցնելու Լեբեդի առաջարկին։ Նա դեմ էր նաեւ Ռուսաստանի Անվտանգության խորհրդի քարտուղարի լիազորությունների ընդլայնմանը։ «Իմ լիազորություններից ես ոչ ոքի չեմ պատրաստվում որեւէ բան տալ», ասել է վարչապետը։

Հունիսի 17-ից մինչեւ հուլիսի 3-ը Լեբեդին անվանում էին պաշտոնակից, զինակից, իսկ հուլիսի 3-ից հետո նախագահի առաջին օգնական Իլյուշինն ասաց. «Լեբեդը չինովնիկ է, ով լիազորությունները կստանա նախագահից»։

Արեւմտյան որոշ փորձագետներ, ինչպես օրինակ Պեն Գորբեն եւ Պիտեր Ռեդուեյը, Լեբեդի ընտրությունն անկում են կանխագուշակում։ Հայտնի է դարձել, որ այժմ, ամենայն հավանականությամբ, պայքար է սկսվել Ալեքսանդր Լեբեդի եւ Վիկտոր Չեռնոմիրդինի միջեւ, թե ով պետք է զբաղեցնի Ռուսաստանի պաշտպանության նախարարի պաշտոնը։ Լեբեդը, ինչպես արդեն հայտնել ենք, առաջարկում է գլխավոր շտաբի ակադեմիայի պետ գեներալ Իգոր Ռոդիոնովի թեկնածությունը, իսկ վարչապետը՝ սահմանապահ զորքերի հրամանատար գեներալ Անդրեյ Նիկոլաեւինը։ Սակայն Լեբեդը, որին պատահականորեն չէ, որ «երկաթյա գեներալ» են անվանում, չի սիրում նահանջել։

Չկարողանալով իր լիազորությունների ընդլայնմանը հասնել նախագահական հրամանագրի օգնությամբ, նա դիմեց Պետդումային։ Հուլիսի 5-ին առաջին անգամ դուրս եկավ մեկ այլ զինվորական՝ Պետդումայի պաշտպանության հարցերով կոմիտեի նախագահ, պաշտոնաթող գեներալ Լեւ Ռոխլինը, որը «Մեր տունը Ռուսաստանն է» կուսակցության խմբակցության պատգամավոր է։ Գեներալ Լեբեդի եւ Ռոխլինի հետ հանդիպումներ ունենալուց հետո Ռոխլինը, հենվելով ԱՄՆ Հաշվիչ պալատի ստուգման արդյունքների եւ «Մոսկովսկի կոմսոմոլեց» թերթում լույս տեսած «Տոնը, որը գողացան» հոդվածի վրա, հանդես եկավ Ռուսաստանի պաշտպանության նախարարության բարձրաստիճան պաշտոնատար անձանց դեմ ուղղված մեղադրանքներով, որտեղ բացահայտեց տասնյակ միլիոնավոր դոլարների հասնող կոռուպցիայի փաստեր։ Ռոխլինն իր ելույթում հիշատակեց գեներալ-գնդապետներ Վորոբյովի, Պավել Գրաչովի ազգական Խարչենկոյի, Ժուրբինի եւ այլոց անունները։ Նա մասնավորապես հայտնեց, որ նախկին Արեւմտյան, Կենտրոնական, Հյուսիսային, Հարավային եւ Մոնղոլիայի զորախմբերում, ինչպես նաեւ Մերձբալթյան զինվորական օկրուգում այնքան զենք ու զինամթերք կար, որ լիովին բավական էր, որպեսզի «մեծ» պատերազմ մղվի ողջ Եվրոպայի դեմ, սակայն ստիպված այժմ չի հերիքում նույնիսկ Չեչնիայում տեղի ունեցող տեղական հակամարտության համար։ Ռոխլինի ելույթի ամենակարեւոր մասն այն էր, որ նա առաջարկեց Պետդումային որոշում ընդունել Ռուսաստանի ԱԽ-ի զինվորական խորհրդի մասին, որը պետության անվտանգությունն ապահովող բոլոր կառույցների միասնական ղեկավարությունը պետք է ստանձնի։ ԱԽ-ի ղեկավարության լիազորությունների ընդարձակման այս գաղափարին աջակցում են կոմունիստները ու Դաշնության խորհրդի պաշտպանության հարցերով կոմիտեն։ Երկուշաբթի օրը Ռուսաստանի զինվորական գլխավոր դատախազ, գեներալ Կոլեսնիկովի կողմից մերժեց կոռուպցիայի կապակցությամբ արված Լեւ Ռոխլինի մեղադրանքները, անվանելով դրանք զրպարտություն։ Սակայն Պետդուման պահանջեց, որ զինվորական գլխավոր դատախազությունը բանակում առկա կոռուպցիայի մասին տեղեկությունները ներկայացնի հուլիսի 19-ի նիստում։

Երկուշաբթի օրը նախագահ Ելցինը հավանություն տվեց Ռուսաստանի ԱԽ-ն բարեփոխելու նախագծին, որը կազմել եւ ներկայացրել էր Ալեքսանդր Լեբեդը։ Բորիս Ելցինի մամուլի խոսնակն ասել է, որ նախագահը հանդիպել է Լեբեդին ու կարգադրել նրան նախագիծը պատրաստել ստորագրման համար։

- Ելցինը որոշել է հետայսու ամեն երկուշաբթի հանդիպել Լեբեդին։ Այդ կապակցությամբ լրատվական գործակալությունները նշում են, որ երկուշաբթի օրերին Ելցինը սովորաբար հանդիպում էր վարչապետ Վիկտոր Չեռնոմիրդինին...

ՀԱՅԱՍՏԱՆ

Երկրաշարժ Երեւանում

ԵՐԵՎԱՆ, 8 ՀՈՒԼԻՍ, ՓԱՍՏ. Հուլիսի 6-ին, ժամը 20:20-ի սահմաններում երկրաշարժ է գրանցվել Հայաստանում, որի էպիկենտրոնը գտնվում էր Երեւանի Փարաքար արվարձանում։ Այստեղ երկրաշարժի ուժգնությունը կազմել է 4 բալ, Երեւանի տարբեր հատվածներում զգացվել են 3-3,5 բալանոց ցնցումներ։ Երկրաշարժից տուժողներ եւ ավերածություններ չկան։ Մայրաքաղաքի հարավ-արեւմտյան թաղամասի բնակիչները ցնցումներին հետեւած որոշ ժամանակահատված զգուշության համար անցկացրին բնակելի շենքերից դուրս։

Էջմիածին. Զինվորը փրկեց 2 երեխայի

ԵՐԵՎԱՆ, 8 ՀՈՒԼԻՍ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ. Էջմիածնում շարքային Մխիթար Մխեյանն իր սխրանքով փրկեց երկու անչափահաս երեխաների՝ 13-ամյա Սամվելի եւ 4-ամյա Սերյոժայի կյանքը, որոնք, նստելով Տ-16 մակնիշի տրակտորի թափքում՝ փորձել են տեղաշարժել այն։ Տրակտորը հետընթաց շարժումով գլորվել է ջրանցքը։ Մ. Մխեյանը, տեսնելով խեղդվող երեխաներին, իր կյանքը վտանգի ենթարկելով՝ փրկել է նրանց։ Սխրանքի համար, ինչպես հայտնեցին ՀՀ պաշտպանության նախարարության լրատվության եւ հասարակայնության հետ կապերի վարչությունից, ՀՀ պաշտպանության նախարար Վազգեն Սարգսյանի հրամանով շարքային Մխիթար Մխեյանին հատկացվել է 10-օրյա արձակուրդ։ Նախարարը նաեւ շնորհակալական նամակ է ուղարկել զինվորի ծնողներին։

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԱՄԵՐԻԿՅԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ

Իրավագիտության մագիստրոսի գիտական աստիճան

Տեղեկատվական հանդիպում հուլիսի 15-ին
Փաստաթղթերի ընդունման նոր վերջնաժամկետ՝ հուլիսի 22

Հայաստանի ամերիկյան համալսարանը (ՀԱՀ) շարունակում է միջազգային եւ համեմատական իրավունքի մագիստրոսի գիտական աստիճան շնորհող երկամյա նոր ծրագրի համար փաստաթղթերի ընդունումը։

«Միջազգային եւ համեմատական իրավունք» ծրագրի հիմնական նպատակն է հնարավորություն տալ ուսանողին օժանդակել Հայաստանի ա) զարգացող շուկայական տնտեսության եւ բ) ժողովրդավարության մշակման եւ օրենսդրական գործընթացների իրավական հիմքերի ստեղծմանը։

Ծրագիրը համեմատական սկզբունքով կուսումնասիրի եվրոպական մայրցամաքային իրավունքի եւ անգլո-ամերիկյան իրավունքի համակարգերի իրավական ավանդույթները եւ կունենա երկու ուղղվածություն։ **Միջազգային գործարարության իրավունքի** շրջանակներում կուսումնասիրվեն շուկայական տնտեսության, միջազգային հանրային իրավունքի եւ միջազգային գործարքների հիմնական դրույթները, պայմանագրային հարաբերությունները, միջազգային առեւտուրը, միջազգային ֆինանսական իրավունքը եւ վեճերի լուծման մեթոդները։ **Համեմատական սահմանադրական իրավունքի** դասերը կընդգրկեն սահմանադրականության, իրավական կանոնակարգման, օրենսդրական նախագծման, հասարակական եւ անհատի իրավունքների հիմնահարցերը, ինչպես նաեւ միջազգային համաձայնագրերին եւ պայմանագրերին առնչվող խնդիրների ուսումնասիրությունը։

1996 թ. հուլիսի 15-ին, ժամը 17:00-ից 19:00-ը Հայաստանի ամերիկյան համալսարանում կարեւոր հանդիպում կանցկացվի դիմորդների հետ՝ միջազգային եւ համեմատական իրավունքի ուսումնական ծրագրի եւ ապագա շրջանավարտների համար դրա մասնագիտական արժեքի քննարկման նպատակով։

Դիմորդները պետք է ներկայացնեն դիմում եւ ներդիր՝ իրենց պատճեններով, երեք երաշխավորագիր-նամակ, լրացնեն դիմում [illegible] հնարավորությունների մասին տեղեկանք։

Դիմորդները պետք է ունենան իրավաբանական բարձրագույն կրթություն եւ անգլերեն լեզվի մասնակի իմացություն։

Փաստաթղթերի ընդունման կանխավճարը կազմում է ԱՄՆ 10 դոլարին համարժեք դրամ, որը պետք է վճարել փաստաթղթերն հանձնելիս։ **1996 թ. հուլիսի 22-ը** փաստաթղթերի ընդունման նոր վերջնաժամկետն է։

Բոլոր դիմորդները **1996 թ. հուլիսի 24-ին** կհանձնեն անգլերեն լեզվի իմացությունը գնահատող քննություն (բացառությամբ այն դիմորդների, ովքեր վերջերս TOEFL քննությունից ստացել են 550 եւ ավելի միավոր)։ Առաջին փուլով անցած դիմորդները, որոնք չեն բավարարի անգլերեն լեզվի իմացության պահանջված մակարդակը, կմասնակցեն 1996 թ. [illegible]-ից մինչեւ 1997 թ. փետրվար ՀԱՀ-ում անցկացվող անգլերեն լեզվի արագացված ծրագրին։ Անգլերեն լեզվի արագացված ծրագրի ուսման վարձը կազմում է ԱՄՆ 180 դոլարին համարժեք դրամ։ Նախնական ծրագիր ընդունելը [illegible] թ. օգոստոսի սկզբին, որոշ դիմորդների հետ հարցազրույցներ կանցկացվեն։ Դիմորդների անունները ու հարցազրույցի [illegible] կփակցվեն անգլերեն լեզվի քննությունից հետո։

Դասընթացները կանցկացվեն օրվա երկրորդ կեսին՝ ուսանողներին նաեւ աշխատելու հնարավորություն տալու համար։

Հիմնական ծրագրում վերջնական ընդունելությունը կկատարվի դիմումի ներդիրի միջին գնահատականի, նախապատրաստական փուլում դիմորդների ցուցաբերած առաջադիմության եւ LSAT կամ GRE քննության արդյունքների հիման վրա։ ՀԱՀ հիմնական ծրագիրը կսկսվի 1997 թ. մարտին անգլերեն լեզվի արագացված ծրագրի ավարտից անմիջապես հետո։

Լրացուցիչ տեղեկությունների համար կարող եք դիմել ՀԱՀ-ի ընդունելության գրասենյակ։ Հասցե՝ Երեւան, Մարշալ Բաղրամյան 40, առաջին հարկ, 19 սենյակ, հեռախոսներ՝ **58-81-15, 27-16-29**։

Հիմնական ծրագիր ընդունված բոլոր ուսանողները պետք է ՀՀ կրթության եւ գիտության նախարարության հետ ստորագրեն ավարտելուց հետո երեք տարի Հայաստանում մնալու եւ աշխատելու պայմանագիր։ ՀԱՀ-ը բացառում է ռասայական, կրոնական, սեռային կամ ազգային խտրականությունը։

ՎԱՃԱՌՎՈՒՄ Է
վրան 16 մ կրկնակի ծածկով, հաստ պոլիէթիլենով։
Զանգել՝ 55-83-59

ԿԱՏԱՐՎՈՒՄ Է
ձեռնարկության հաշվեկշռի (բալանս) հաշվարկ։
Զանգել՝ 55-83-59

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

ՀՀ Ազգային ժողովը եւ ՄԱԿ-ի Զարգացման ծրագրի Հայաստանի գրասենյակը «ՀՀ Ազգային ժողովի Վերահսկիչ պալատի օգնության ծրագիր» շրջանակներում հայտարարում են մրցույթ *Ծրագրի ազգային կոորդինատորի* եւ *ծրագրի օգնականի* տեղերի համար։

Ծրագրի ազգային կոորդինատորը պետք է ունենա տնտեսագիտական բարձրագույն կրթություն, համանման կառույցներում աշխատելու փորձ կամ գիտելիքներ, աուդիտային եւ հաշվապահական աշխատանքի փորձ, վերլուծողական միտք եւ թիմային աշխատանքի ունակություն։ Օտար լեզվի իմացությունը ցանկալի է։ Աշխատանքի տեւողությունը 8 ամիս։

Ծրագրի օգնականը կարող է ունենալ տնտեսագիտական կամ հումանիտար կրթություն, ծանոթ լինի համանման կառույցների աշխատանքին, ունենա հաշվետվություններ գրելու կարողություններ, անգլերեն լեզվի եւ համակարգչի լիակատար տիրապետում, վարչական եւ թիմային աշխատանքի ունակություն։ Աշխատանքի տեւողությունը 12 ամիս։

Պահանջվող փաստաթղթերը՝ ինքնակենսագրություն եւ մեկ լուսանկար։ Ցանկացողները դիմեն ՄԱԿ-ի Զարգացման ծրագրի Հայաստանի գրասենյակ։ Հասցեն՝ Կ. Լիբկնեխտի 14 (Էրեբունի հյուրանոցի հարեւանությամբ)։

Հայտերն ընդունվում են մինչեւ ս. թ. հուլիսի 15-ը։

ԱՇԽԱՏԱՆՔԻ ԲԱՑԱՌԻԿ ՀՆԱՐԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆ

«Զվարթնոց» օդանավակայանի բեռնային [illegible] համար աշխատանքի են հրավիրվում բարձրագույն կրթությամբ երիտասարդներ եւ աղջիկներ, անգլերենի պարտադիր իմացությամբ եւ արտասահմանյան [illegible] կազմակերպության հետ աշխատանքային փորձով։

«Զվարթնոց» օդանավակայանի [illegible] կներառվեն [illegible], ինչպես նաեւ [illegible] բեռնափոխադրման [illegible] նոր բեռնային համակարգում որպես ծառայության պետ, դիսպետչեր, հերթափոխի պետ, օպերատոր եւ այլ մասնագետներ։

Կրթական եւ մասնագիտական տվյալները (Ռեզյումե), մեկ լուսանկար, անձնագիրը ներկայացնել մինչեւ ս. թ. հուլիսի 22-ը, 1996թ.

Մեր հասցեն է Երեւանի «Զվարթնոց» օդանավակայան, Բեռնային համալիրի ծրագրի իրականացման գրասենյակ։ Հեռ. 77.09.88, AT&T 151-392

Անվճար տեղեկություններ Հայաստանում գործող ձեռնարկությունների *առաջարկի* եւ *պահանջարկի* մասին հեռախոսով։ Զանգահարել 589167, 581351 «Ափյուռ»

[illegible] հրատարակչության տպարան. Երեւան-23, Արշակունյաց 2. Գրանցման թիվ 83. Պատվեր 69340. Պատվեր 2129. Տպաքանակը 4000. Ստորագրված է տպագրության 8. 07. 1996. Գինը 75 դրամ

digitised by A.R.A.R.@